

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 14 stycznia 2026 r.

Poz. 444

Podpisany przez:

Mariusz Kaźmierczak

Data: 14.01.2026 11:32:09

UCHWAŁA NR XIX/134/25 RADY POWIATU MOGILEŃSKIEGO

z dnia 18 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035”

Na podstawie art. 12 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1684),

**Rada Powiatu Mogileńskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Mogileńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Tomasz Barczak

Załącznik do uchwały Nr XIX/134/25
Rady Powiatu Mogileńskiego
z dnia 18 grudnia 2025 r.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MOGILEŃSKIEGO NA LATA 2025 - 2035

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE MOGILEŃSKIM	
WNIOSKI Z DIAGNOZY	
WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO	
CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW BADANIA	
POWIAT MOGILEŃSKI W OPINII MIESZKAŃCÓW	
ZINDETYFIKOWANE POTENCJAŁY I PROBLEMY ROZWOJU, Z UWZGLĘDNIENIEM	
ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH	
ANALIZA SWOT	
STRATEGICZNE WYZWANIA ROZWOJOWE	
CELE STRATEGICZNEGO ROZWOJU	
KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU CELÓW	
STRATEGICZNYCH ROZWOJU	
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH INTERWENCJI, W TYM W WYMIARZE	
PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	
SYSTEMY REALIZACJI STRATEGII	
NARZĘDZIA REALIZACJI STRATEGII	
PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII	
MONITORING ORAZ EWOLUCJA STRATEGII	
ZAŁOŻENIA RAM FINANSOWYCH I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	
EWOLUCJA EX-ANTE	
WPROWADZENIE	
RAPORT Z EWALUACJI EX-ANTE	
PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	
SPIS TABEL	

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego jest dokumentem sporządzonym z inicjatywy Zarządu Powiatu Mogileńskiego i swoim zasięgiem obejmuje granice administracyjne powiatu mogileńskiego. Strategia została stworzona z myślą o koordynacji i realizacji działań rozwojowych przez instytucje powiatowe, dlatego w proces jej opracowania zostali zaangażowani między innymi pracownicy Starostwa Powiatowego w Mogilnie. Strategia opracowana została we współpracy z ekspertami zewnętrznymi, którzy moderowali cały proces tworzenia oraz konsultacji dokumentu.

Strategię Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035 należy uznać jako podstawowy dokument samorządu powiatu mogileńskiego. Diagnozuje on, przy udziale środowisk zewnętrznych, podstawowe uwarunkowania, potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu. Określa obszary, cele i kierunki prowadzonej polityki rozwoju realizowanej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat. Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego przyczyni się do ukierunkowania procesów rozwojowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego jest rezultatem procesu planowania strategicznego prowadzonego metodą partycypacyjną z udziałem przedstawicieli różnych środowisk wspólnoty lokalnej. Partycypacja polegała przede wszystkim na przeprowadzeniu badania społecznego, w szczególności wśród mieszkańców powiatu.

Dokument Strategii skupia się na zadaniach realizowanych przez powiat mogileński, jednak w wielu aspektach wskazuje konieczność współpracy z partnerami samorządowymi i społecznymi, ponieważ celem opracowanej strategii jest podniesienie jakości życia mieszkańców na terenie powiatu. Współpraca ta zapewni możliwie najwyższą efektywność i skuteczność prowadzonych działań. Włączenie szerokiego grona interesariuszy - przedstawicieli władzy samorządowej, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych jest również ważnym krokiem w kierunku budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z dostępnymi na tę chwilę kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, tj. Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia2030+

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE MOGILEŃSKIM

Powiat mogileński położony jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Siedzibą władz powiatowych jest miasto Mogilno.

Terytorialnie powiat składa się z czterech gmin: dwóch miejsko-wiejskich – Mogilno i Strzelno, oraz dwóch wiejskich – Dąbrowa i Jeziora Wielkie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności powiatu mogileńskiego na koniec 2024r. wyniosła 43 209 osób, w tym 21 165 mężczyzn i 22 044 kobiet.

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym opracowane w oparciu o Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Mogileńskiego. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1. W latach 2019-2023 ludność zamieszkująca powiat mogileński systematycznie się zmniejszała. Udział mężczyzn w strukturze mieszkańców w 2023 r. wynosił 49%, a kobiet 51%. Tendencję spadkową w liczbie ludności można zauważyć również w każdej z gmin wchodzących w skład powiatu.

2. Dane dotyczące stanu różnych grup ekonomicznych i wieku w latach 2019–2023 oraz prognozy dotyczące zmian liczby ludności w tych grupach wskazują na niekorzystny trend starzenia się społeczeństwa. Zaobserwowany wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym, pociąga za sobą negatywne konsekwencje demograficzne, które mogą znacząco wpłynąć na sytuację społeczno-gospodarczą Powiatu.

3. Na przestrzeni analizowanych lat w powiecie mogileńskim występowały niekorzystne zjawiska demograficzne, takie jak: ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji w latach 2020-2021.

4. Powiat Mogileński jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych: Zespół Szkół w Mogilnie, Zespół Szkół w Strzelnie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Bielicach, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Strzelnie, Zespół Placówek Specjalnych w Szerzawach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. dra Jakuba Cieślewicza w Strzelnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mogilnie.

5. Na terenie powiatu mogileńskiego funkcjonują szkoły niepubliczne: Mogileńska Szkoła Realna - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Prywatne Liceum Ogólnokształcące w Mogilnie, PRESTIGE Szkoła Policealna w Jeziorach Wielkich, PRESTIGE Szkoła Policealna Mogilnie, a także szkoła, dla której organem prowadzącym jest minister właściwy do spraw rolnictwa: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Powstańców Wielkopolskich w Bielicach.

6. W latach 2020–2022 uczniowie szkół z terenu powiatu mogileńskiego osiągalni z egzaminów maturalnych wyniki niższe, choć zbliżone do średnich w skali województwa i Polski. Najwyższe wyniki maturalne zanotowano z zakresu języka angielskiego. Zdawalność egzaminu w powiecie mogileńskim w podanych latach wynosiła ok. 70%.

7. Powiat mogileński dzięki swojej unikalnej wartości turystycznej, kulturowej oraz historycznej, stanowi ważny obszar dla województwa kujawsko-pomorskiego. W miastach powiatu: Mogilnie i Strzelnie znajdują się zabytki mające znaczenie zarówno regionalne, jak i krajowe. Każda z gmin powiatu mogileńskiego posiada cenne dziedzictwo kulturowe, dzięki czemu mają one potencjał turystyczny.

8. W powiecie mogileńskim funkcjonują dwa muzea: Muzeum Ziemi Mogileńskiej w Mogilnie z siedzibą w Chabsku oraz Muzeum Romańskie Ottona i Bolesława w Strzelnie.

9. Na obszarze powiatu w dziedzinie kultury działają następujące jednostki: Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie, Mogileński Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Strzelnie, Dom Kultury w Strzelnie, Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Dąbrowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie, Biblioteka Publiczna Gminy Jeziora Wielkie oraz Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Jeziorach Wielkich.

10. W powiecie mogileńskim funkcjonują zarówno uczniowskie kluby sportowe, jak i te działające w formie stowarzyszeń. Dają one mieszkańcom możliwość aktywnego spędzania czasu, poprawy kondycji fizycznej, a także integracji z osobami o podobnych zainteresowaniach.

11. Powiat mogileński ma dobrze rozbudowaną infrastrukturę sportową, głównie na terenie miejsko-wiejskim: gminy Mogilno oraz gminy Strzelno.

12. Dogodne położenie powiatu mogileńskiego w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w połączeniu z bogactwem przyrodniczym i dziedzictwem historycznym, czyni ten obszar atrakcyjnym celem podróży turystycznej. Na szczególną uwagę zasługują liczne zabytki związane z piastowską przeszłością regionu oraz zabytkowe kościoły drewniane. Tereny o wysokich walorach krajobrazowych niezmienione przez działalność człowieka, sprzyjają wypoczynkowi w otoczeniu natury. Powiat charakteryzuje się czystością i estetyką przestrzeni oraz różnorodnością przyrodniczą – liczne jeziora, rzeki i kompleksy leśne tworzą dogodne warunki dla osób, którym zależy na odpoczynku i atrakcyjności turystycznej krajobrazu.

13. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu mogileńskiego realizują przede wszystkim gminne, miejsko-gminne oraz miejskie ośrodki pomocy społecznej. Jednostka, która swoimi działaniami obejmuje cały teren powiatu, to Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie (PCPR).

14. Na terenie powiatu mogileńskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Siemionkach (DPS), który w swojej strukturze posiada Dział Terapeutyczno-Opiekuńczy.

15. Powiat Mogileński jest organem tworzącym Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mogilnie (SPZOZ). Zakład świadczy usługi medyczne na rzecz mieszkańców nie tylko powiatu mogileńskiego, ale także pacjentów z sąsiadujących gmin, w tym: Trzemeszno i Orchowo. W ramach działania szpitala na terenie powiatu funkcjonują dwie filie: filia w Mogilnie - Szpital im. Józefa Strusia z oddziałami: wewnętrznym, pediatrycznym, chirurgicznym, ginekologiczno-położniczym; oraz gabinetami fizjoterapii i pracownią endoskopii oraz filia w Strzelnie - Szpital im. Tytusa Chałubińskiego z zakładem opiekuńczo-leczniczym, gdzie działa także Dzienny Oddział Psychiatryczny.

16. Zaangażowanie ludności powiatu mogileńskiego w przypadku wyborów samorządowych zauważalnie się zwiększyło w 2024 r. (w porównaniu do 2018 r.). W roku 2024 zanotowano wysoką aktywność społeczną, gdyż frekwencja wyborcza osiągnęła wartości wyższe niż w województwie i kraju. Wśród gmin największą aktywność odnotowano w wyborach z 2018 r. na terenie gminy Strzelno, a w 2024 r. w gminie Jeziora Wielkie.

17. Organizacje pozarządowe są kolejnym istotnym przejawem aktywności społecznej. Angażują obywateli w różnorodne inicjatywy, które mają na celu poprawę jakości życia w społecznościach lokalnych. Na terenie powiatu mogileńskiego jest zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 110 stowarzyszeń, 8 fundacji, nad którymi Starosta Mogileński pełni funkcje organu nadzoru. Ponadto Starostwo Powiatowe w Mogilnie w ewidencjach i rejestrach ma wpisanych 11 stowarzyszeń zwykłych oraz 10 Uczniowskich Klubów Sportowych i 23 Kluby Sportowe działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

18. Komenda Powiatowa Policji w Mogilnie odpowiada za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu mogileńskiego, obejmując swoim zasięgiem gminy: Mogilno, Strzelno, Dąbrowa oraz Jeziora Wielkie. Strukturę organizacyjną tworzą także Komisariat Policji w Strzelnie oraz Posterunek Policji w Jeziorach Wielkich, co umożliwia skuteczne reagowanie na zagrożenia w różnych częściach powiatu.

19. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie pełni kluczową rolę w systemie bezpieczeństwa publicznego, odpowiadając za ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed skutkami pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych zagrożeń na obszarze powiatu mogileńskiego.

20. Na terenie powiatu mogileńskiego zadania związane z ochroną przeciwpożarową są realizowane przez Jednostkę Ratowniczo - Gaśniczą w Mogilnie, 7 jednostek OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego (Dąbrowa, Gębice, Kwieciszewo, Jeziora Wielkie, Ostrowo, Strzelno, Wójcin), 17 jednostek OSP działających poza KSRG (Bielice, Ciechrz, Ciencisko, Golejewo, Goryszewo, Krzekotowo, Mokre, Niestronno, Padniewo, Parlin, Procyń, Rzadkwin, Rzeszynek, Wronowy, Wszedzień, Wylatowo, Zbytowo).

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

1. W latach 2019-2023 w powiecie mogileńskim odnotowano wyraźny i systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co świadczy o stabilnym rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Liczba zarejestrowanych firm wzrosła z 3 567 w 2019 r. do 3 977 w 2024 r., co potwierdza, że powiat stopniowo wzmacnia swoją pozycję gospodarczą w regionie. Warto podkreślić, że wzrost liczby firm dotyczy wszystkich gmin tworzących powiat, przy czym największa aktywność gospodarcza koncentruje się w gminie Mogilno, która niezmiennie od lat skupia ponad połowę wszystkich działających podmiotów.

2. Ogółem struktura działalności gospodarczej w powiecie mogileńskim wskazuje na przewagę sektora usługowego, następuje rosnące znaczenie przemysłu i budownictwa oraz sektora rolnego. Taka różnorodność struktury działalności tworzy solidne podstawy do dalszego zrównoważonego rozwoju lokalnej gospodarki.

3. W latach 2022–2023 na terenie powiatu mogileńskiego odnotowano niewielki spadek liczby osób pracujących. Redukcja ta była widoczna zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Mimo że spadek nie jest drastyczny, może wskazywać na pogorszenie warunków na lokalnym rynku pracy lub być efektem procesu starzenia się społeczeństwa.

4. W latach 2019-2023 sytuacja na rynku pracy w powiecie mogileńskim w zakresie bezrobocia rejestrowanego wykazywała umiarkowaną zmienność, z wyraźnym wzrostem w roku 2020, co można wiązać z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19. Najwyższy poziom bezrobocia ogółem odnotowano właśnie w 2020 r., natomiast najniższy w 2023 r.

5. Na przestrzeni analizowanych lat bezrobocie wśród kobiet utrzymywało się na wyższym poziomie niż wśród mężczyzn. Wysoki udział kobiet w strukturze bezrobocia może wskazywać na utrzymujące się bariery w dostępie do zatrudnienia, w tym również dominację męskich zawodów na rynku pracy, co znajduje odzwierciedlenie również w strukturze osób pracujących.

6. Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie stanowi ważne ogniwo lokalnej polityki społeczno-gospodarczej, odpowiadając za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania bezrobociu, promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu mogileńskiego. Jako instytucja publiczna, Powiatowy Urząd Pracy odpowiada za wdrażanie polityki zatrudnienia na poziomie lokalnym, oferując szeroki wachlarz usług zarówno dla osób poszukujących pracy, jak i pracodawców. W ostatnich latach Urząd aktywnie uczestniczył w realizacji projektów współfinansowanych ze środków krajowych i unijnych mających na celu zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

7. W powiecie mogileńskim w latach 2019-2023 obserwowano systematyczny wzrost dochodów budżetowych. Stały wzrost dochodów ogółem w całym analizowanym okresie świadczy o rosnącym potencjale finansowym powiatu mogileńskiego i stopniowym zwiększaniu się możliwości realizacyjnych w zakresie polityki lokalnej.

8. W latach 2020-2022 powiat mogileński osiągał dodatnie saldo budżetowe, natomiast ujemny wynik odnotowano w 2019 r. i 2024 r.

9. Powiat mogileński przynależy do trzech stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego: Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego, Stowarzyszenia „Sąsiedzi” oraz Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

1. Powiat mogileński jest jednostką samorządu terytorialnego położoną w południowo zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, zajmującą 675 km², co stanowi 3,8% powierzchni całego województwa.

2. Powiat graniczy z innymi powiatami – z czego część (żniński, radziejowski) należy do województwa kujawsko-pomorskiego, a część (słupecki, koniński i gnieźnieński) do wielkopolskiego – co sprzyja międzyregionalnej współpracy gospodarczej i społecznej

3. Powiat mogileński, mimo że nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie głównych krajowych węzłów komunikacyjnych, posiada układ drogowy umożliwiający dogodne połączenia z większymi ośrodkami miejskimi województwa kujawsko-pomorskiego oraz województwa wielkopolskiego. Na jego terenie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie o istotnym znaczeniu regionalnym, a sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia dostępność do wszystkich miejscowości. Istotnym elementem dostępności komunikacyjnej powiatu jest również funkcjonująca infrastruktura kolejowa umożliwiająca transport pasażerski

i towarowy.

4. Przez teren powiatu mogileńskiego przebiegają następujące drogi krajowe: droga krajowa nr 15, nr 25 i nr 62.

5. Układ drogowy uzupełniają drogi wojewódzkie: DW254 (Mogilno–Barcin–Bydgoszcz), DW255 (Strzelno–Inowrocław), DW262 (Kwieciszewo–Szyszłowo).

6. Łączna długość dróg powiatowych na terenie powiatu wynosi 398,5 km.

7. Na terenie powiatu mogileńskiego funkcjonuje infrastruktura kolejowa o znaczeniu ponadlokalnym, której główną składową jest linia kolejowa nr 353 relacji Poznań Wschód – Skandawa. Główna i jedyna na terenie powiatu stacja kolejowa znajduje się w Mogilnie, stanowi ona lokalny węzeł transportowy w zakresie przewozów głównie pasażerskich.

8. Publiczny transport zbiorowy w powiecie mogileńskim realizowany jest głównie w formie regularnych przewozów autobusowych. W 2023 r. w granicach powiatu funkcjonowały 34 linie komunikacyjne obsługiwane przez dwóch przewoźników: Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. z siedzibą we Włocławku oraz przewoźnika prywatnego „Wiktoria” Paweł Waleriańczyk.

9. Infrastruktura rowerowa w powiecie mogileńskim stopniowo się rozwija, jednak nadal ma charakter punktowy i niespójny przestrzennie, co ogranicza jej funkcjonalność jako alternatywnego środka codziennego transportu. Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Powiatu Mogileńskiego w 2024 r. na terenie powiatu funkcjonuje ponad 13 km dróg rowerowych, przy czym są to odcinki głównie towarzyszące modernizowanym drogom powiatowym lub gminnym. Brakuje natomiast spójnej sieci ścieżek łączących główne miejscowości powiatu oraz tras umożliwiających bezpieczny dojazd do szkół, miejsc pracy czy obiektów rekreacyjnych.

10. Część infrastruktury rowerowej znajduje się w sąsiedztwie jezior i terenów atrakcyjnych przyrodniczo, zwłaszcza w gminie Strzelno oraz w okolicach Mogilna i Jezior Wielkich (rejony Przyjezierza). Tam ścieżki rowerowe pełnią głównie funkcję rekreacyjną i turystyczną. W gminach wiejskich — takich jak Dąbrowa czy Jeziora Wielkie — wyznaczone są również odcinki tras rowerowych o nawierzchni nieutwardzonej, przebiegające po drogach gruntowych lub leśnych, oznakowane w ramach inicjatyw lokalnych.

11. W powiecie mogileńskim infrastruktura wodociągowa rozwinięta jest w sposób zróżnicowany przestrzennie — najpełniej ukształtowana jest w miastach i większych miejscowościach gminnych, natomiast na terenach wiejskich występują jeszcze obszary o ograniczonym dostępie do sieci wodociągowej, gdzie wciąż funkcjonują indywidualne ujęcia wody. Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowej prowadzona przez gminy pozwala jednak na stopniowe zmniejszanie tych dysproporcji.

12. Zaopatrzenie w wodę na terenie powiatu realizowane jest przede wszystkim przez lokalne przedsiębiorstwa komunalne, w tym Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o. o. w Mogilnie, odpowiedzialne między innymi za eksploatację ujęć, stacji uzdatniania wody oraz rozbudowę sieci przesyłowej.

13. W latach 2019–2023 dostęp do sieci wodociągowej na terenie powiatu mogileńskiego utrzymywał się na wysokim, stabilnym poziomie, znacznie przekraczającym średnie wartości odnotowywane w kraju i województwie kujawsko-pomorskim. W analizowanym okresie wskaźnik ten dla całego powiatu niezmiennie wynosił 99,5% (dane GUS), co świadczyć może o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej i jej pełnej dostępności dla mieszkańców.

14. Na terenie powiatu mogileńskiego za organizację i utrzymanie systemów kanalizacji sanitarnej odpowiedzialne są lokalne przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, działające najczęściej w formie spółek komunalnych, których właścicielami są poszczególne samorządy gminne.

15. W powiecie mogileńskim odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2019-2023 zmniejszył się z 58,2% do 57,8%.

16. Infrastruktura gazowa w powiecie mogileńskim stanowi istotny element lokalnego systemu energetycznego, zapewniając mieszkańcom dostęp do gazu ziemnego, wspierając jednocześnie rozwój gospodarczy regionu. Za dystrybucję gazu na tym obszarze odpowiadają głównie Polska Spółka Gazownictwa (PSG) oraz PGNiG. Odsetek osób korzystających z infrastruktury gazowej w 2023 r. wyniósł 34,9%.

17. Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie *Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do internetu – I kwartał 2025*, na terenie powiatu mogileńskiego znajduje się 10 528 punktów adresowych. Na koniec marca 2025 r. 7 419 z nich znajdowały się w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych, natomiast 3 319 pozostawało bez dostępu do tego typu infrastruktury. Wskazuje to na wciąż istotne braki w dostępie do nowoczesnych usług telekomunikacyjnych w niektórych częściach powiatu. Na obszarze powiatu zidentyfikowano 2 518 tzw. białych plam NGA (Next Generation Access) – obszarów, gdzie brak jest infrastruktury zapewniającej szybki internet.

18. Na terenie powiatu mogileńskiego działa obecnie 27 przedsiębiorców telekomunikacyjnych oferujących stacjonarny dostęp do internetu, w tym: 18 świadczących wyłącznie usługi detaliczne, 4 oferujących wyłącznie usługi hurtowe oraz 5 działających w modelu mieszanym (hurtowo-detalicznym). Taki rozkład wskazuje na zróżnicowaną strukturę rynku usług telekomunikacyjnych w powiecie, przy czym jego dalszy rozwój wymaga inwestycji w rozbudowę infrastruktury w obszarach wykluczonych.

19. Infrastruktura ciepłna w powiecie mogileńskim ma lokalny zasięg i rozwinięta jest głównie w dwóch ośrodkach miejskich: Mogilnie i Strzelnie. To właśnie tam funkcjonują systemy ciepłownicze obsługujące budynki wielorodzinne, instytucje publiczne oraz wybrane obiekty usługowe i przemysłowe. W gminach wiejskich – Dąbrowa i Jeziora Wielkie – brak jest sieci ciepłowniczych, a podstawą ogrzewania pozostają indywidualne źródła ciepła.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ

1. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski autorstwa Jerzego Kondrackiego, powiat mogileński położony jest w obrębie Niżu Polskiego, w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, który stanowi część megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej. Dominującą jednostką mezoregionalną na terenie powiatu jest Pojezierze Gnieźnieńskie, obejmujące obszary faliste, polodowcowe, z licznymi jeziorami rynnowymi i morenowymi, w tym m.in. Jezioro Mogileńskie, Ostrowskie i Gopło.

2. Klimat powiatu mogileńskiego ma charakter przejściowy – umiarkowanie chłodny i wilgotny, typowy dla północnej Polski, z jednoczesnymi wpływami suchszego klimatu środkowego.

3. Powiat mogileński położony jest w zlewni rzeki Warty – w dorzeczu Odry. Obszar ten cechuje się umiarkowanym bogactwem zasobów wodnych, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, które odgrywają istotną rolę w funkcjonowaniu środowiska naturalnego oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i lokalnej gospodarki.

4. Na terenie powiatu występuje rozbudowana sieć hydrograficzna, obejmująca zarówno rzeki, jak i mniejsze ciek. Do najważniejszych z nich należą: Kanał Ciechrz - Bożejewice, Kanał Kuśnierz, Kanał Ostrowo-Gopło, Rzeką Noteć Zachodnia, Rzeką Panna Północna, Rzeką Panna Południowa, Rzeką Panna, Kanał Gać, Kanał Chwałowo, Kanał Zachodni.

5. Zasoby powierzchniowe uzupełniają liczne jeziora wśród których największe znaczenie mają: Jezioro Ostrowskie, część Jeziora Gopło, Jezioro Mogileńskie, Jezioro Wiecanowskie, Jezioro Kamienieckie oraz Jezioro Wójcińskie. Są one wykorzystywane rekreacyjnie i lokalnie gospodarczo.

6. Pod względem hydrogeologicznym powiat znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 140 Mogilno-Łabiszyn:

- Zbiornika międzymorenowego Inowrocław – Dąbrowa nr 142,
- Subzbiornika Inowrocław – Gniezno nr 143,
- Zbiornika porowego Dolina Kopalna Wielkopolska – nr 144.

7. Na terenie powiatu mogileńskiego ochrona przyrody i krajobrazu odgrywa istotną rolę w zachowaniu równowagi środowiskowej oraz zrównoważonym rozwoju regionu. Łączna powierzchnia obszarów prawnie chronionych w powiecie mogileńskim wynosi 10 577,07 ha, co stanowi 15,7% jego całkowitej powierzchni. Największy udział powierzchni objętej ochroną przypada na Gminę Strzelno (5 009,46 ha), następnie gminę Jeziora Wielkie (4 375,36 ha), gminę Dąbrowa (1 038,28 ha) oraz gminę Mogilno (153,97 ha).

8. Na terenie powiatu mogileńskiego znajdują się trzy fragmenty obszarów objętych siecią Natura 2000, której celem jest ochrona cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem w skali całej Europy.

9. W granicach powiatu zlokalizowany jest fragment rezerwatu przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia” oraz „Mierucinek”.

10. Na terenie powiatu mogileńskiego zidentyfikowano 73 pomniki przyrody: w gminie Strzelno – 43 obiekty, w gminie Mogilno – 16 obiektów, w gminie Jeziora Wielkie – 10 obiektów, w gminie Dąbrowa – 4 obiekty.

11. W granicach powiatu mogileńskiego funkcjonuje osiem użytków ekologicznych, których łączna powierzchnia wynosi 71,15 ha.

12. Na terenie powiatu mogileńskiego wyznaczono trzy główne korytarze ekologiczne: Pojezierze Żnińskie, Pojezierze Gnieźnieńskie oraz Puszcę Bydgoską – Dolinę Warty. Obszary te pełnią ważną funkcję w krajowej i regionalnej sieci przyrodniczej, wzmacniając odporność środowiska przyrodniczego na negatywne skutki działalności człowieka i zmian klimatycznych.

13. W granicach powiatu zlokalizowane są na terenie 12 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, 10 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych, wszystkie odznaczają się złym stanem wód i są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, w związku z czym ustalono dla nich derogacje z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

14. Powiat położony jest na terenie dwóch jednolitych części wód podziemnych: GW600043 (stan ogólny określono jako słaby) oraz GW600042 (stan ogólny dobry), w związku z brakiem zidentyfikowanych presji powodujących zagrożenie dla ich stanu, nie ustalono derogacji.

15. Gminy wchodzące w skład powiatu mogileńskiego w 2024 r. nie osiągnęły wymaganego ustawowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, które wynosi 45%.

WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO

W celu pogłębienia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu zbadanie poziomu jakości życia w powiecie oraz rozpoznanie rzeczywistych potrzeb mieszkańców. Formularz ankietowy składał się z metryczki oraz 58 pytań, w tym z 52 pytań zamkniętych oraz 6 pytań otwartych.

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało w terminie od 14 lutego do 28 lutego 2025 r. w wersji elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Powiatu Mogileńskiego. W wyniku realizacji badania uzyskano 175 ankiet.

Zaprezentowane w dalszej części rozdziału wyniki przeprowadzonego badania ankietowego, nie odzwierciedlają oczywiście opinii i poglądów wszystkich mieszkańców, jednakże są niezwykle cennymi wskazówkami pomocnymi w planowaniu dalszych działań.

CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW BADANIA

Istotnym elementem w przeprowadzonym badaniu ankietowym była charakterystyka grupy docelowej. W tym celu każdy formularz ankietowy zawierała metryczkę, w której należało odpowiedzieć m.in. na pytania o to jaka jest płeć, wiek, wykształcenie oraz zatrudnienie.

W badaniu ankietowym udział wzięło 175 osób, z czego 102 osoby stanowiły kobiety (59%), a 68 osób mężczyźni (40%). Należy zaznaczyć, że 2 osoby nie wskazały płci (1%).

Wśród uczestników badania najwięcej osób było w wieku 31-40 lat (35%). Kolejnymi liczenie reprezentowanymi grupami były osoby w przedziale wiekowym od 21 do 30 lat (27%) oraz od 41 do 50 lat (25%).

Najwięcej wśród osób ankietowanych deklarowało posiadanie wykształcenia wyższego (49%) oraz średniego (38%).

99% badanych to mieszkańcy powiatu mogileńskiego, w tym 93% z nich to osoby mieszkające w powiecie więcej niż 15 lat.

Ankietowanym zadano pytanie czy w ciągu najbliższych 7 lat planują zmianę miejsca zamieszkania poza teren powiatu mogileńskiego – 55% badanych wskazało odpowiedź „nie”. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że 31% osób biorących udział zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, a kolejne 13% jest zdecydowanych, że chce się przeprowadzić. Taki rozkład odpowiedzi oznacza, że niewiele więcej niż połowa respondentów

uważa, że ich poziom życia w powiecie jest na takim poziomie, że nie zamierzają zmieniać miejsca zamieszkania poza jego obszar. Przy wytyczeniu kolejnych kierunków rozwoju należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części mieszkańców, którzy na chwilę obecną nie widzą szans dalszego prosperowania w granicach powiatu i rozważają zmianę miejsca zamieszkania.

POWIAT MOGILEŃSKI W OPINII MIESZKAŃCÓW

W oparciu o wyniki przeprowadzonego badania wyciągnięto następujące wnioski:

1. 35,7% ankietowanych ocenia korzystnie jakość oferty edukacyjnej dostępnej na terenie powiatu mogileńskiego, natomiast 33,4% wskazuje, że jest ona na „niskim” i „bardzo niskim” poziomie

2. respondenci najwyżej ocenili dostępność szkół podstawowych na terenie powiatu (61,4% suma odpowiedzi „bardzo wysoko” i „wysoko”), natomiast znacznie niżej dostępność przedszkoli i żłobków (37,3% suma odpowiedzi „bardzo wysoko” i „wysoko”) oraz szkół ponadpodstawowych (35,8% suma odpowiedzi „bardzo wysoko” i „wysoko”),

3. 49,5% badanych uważa, że oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych nie jest dopasowana do potrzeb rynku pracy,

4. zdaniem uczestników badania dostępność instytucji kultury na obszarze powiatu jest bardzo niska (10,3% odpowiedzi) lub niska (36,6% odpowiedzi). Jednakże 37,7% ankietowanych wskazało na wysoki lub bardzo wysoki poziom, co wskazuje na niespójność w opinii mieszkańców,

5. liczba oraz atrakcyjność wydarzeń kulturalnych o charakterze rozrywkowym w powiecie mogileńskim została oceniona niekorzystnie (64,6% odpowiedzi). Natomiast w odniesieniu do wydarzeń kulturalnych o charakterze sportowym wyrażono opinię pozytywną co do ich liczebności i atrakcyjności przez 42% ankietowanych,

6. 51,4% odpowiadających twierdziło, że dostępność i jakość przestrzeni rekreacyjnych w powiecie nie jest na dobrym poziomie,

7. „wysoko” i „bardzo wysoko” (52,3% odpowiedzi) oceniono natomiast dostępność i jakość obiektów rekreacji, takich jak place zabaw, boiska sportowe czy obiekty sportowe,

8. nie wyrażono jednoznacznej opinii co do oceny możliwości turystycznych powiatu, walorów krajobrazowych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego w powiecie mogileńskim,

9. zdecydowana większość badanych (85,2%) twierdziło, że dostępność infrastruktury zdrowotnej na terenie powiatu mogileńskiego jest niewystarczająca,

10. jakość usług z zakresu ochrony zdrowia w powiecie również nie jest odbierana pozytywnie przez uczestników badania, aż 86,7% zapytanych o ocenę wskazało odpowiedź „nisko” lub „bardzo nisko”,

11. zdaniem 46,9% ankietowanych aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców powiatu można uznać za „niskie” lub „bardzo niskie”,

12. 36% respondentów oceniło „nisko” i „bardzo nisko” poziom pomocy społecznej w powiecie mogileńskim. Należy zaznaczyć, że aż 49,1% odpowiadających nie wyraziło jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie,

13. jedynie 32,2% ankietowanych uważa, że w powiecie mogileńskim jest bezpiecznie,

14. stopień zaspokojenia potrzeb osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu mogileńskiego został oceniony niekorzystnie przez 42,9% uczestników badania. Należy zaznaczyć, że 48% badanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

15. 89,2% respondentów wskazało na trudności w znalezieniu zatrudnienia na terenie powiatu mogileńskiego,

16. ankietowani byli zgodni, że w powiecie dostępność ofert pracy i możliwość rozwoju zawodowego jest na niskim lub bardzo niskim poziomie (88,5% odpowiedzi),

17. 67,1% badanych niekorzystnie oceniło również jakość wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych na terenie powiatu mogileńskiego,

18. nisko i bardzo nisko (57,1% wskazań) oceniona została atrakcyjność inwestycyjna obszaru powiatu mogileńskiego,

19. 52% osób biorących udział w badaniu „nisko” i „bardzo nisko” oceniło dostępność terenu do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie powiatu mogileńskiego. Należy zaznaczyć, że 34,3% badanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”,

20. według badanych poziom przedsiębiorczości w powiecie również nie jest odbierany pozytywnie (58% odpowiedzi),

21. 64% uczestników badania negatywnie oceniło wsparcie ze strony powiatu dedykowane dla przedsiębiorców działających na jego terenie oraz przyszłych przedsiębiorców. Należy jednak zaznaczyć, że 33,7% mieszkańców nie wypowiedziało się jednoznacznie w tej kwestii,

22. w opinii 72,8% ankietowanych realizowane dotychczas przez Powiat Mogileński działania promocyjne na rzecz m.in. rozpoznawalności oferty turystycznej są niewystarczające,

23. 68,6% respondentów niekorzystnie oceniło stan nawierzchni dróg i ulic na terenie powiatu,

24. negatywnie oceniono również dostępność transportu zbiorowego na terenie powiatu (78,9% odpowiedzi),

25. według badanych jakość transportu zbiorowego także nie jest na odpowiednim poziomie (74,3% odpowiedzi),

26. 68,4% uczestników badania twierdzi, że powiat mogileński nie posiada wystarczającej infrastruktury rowerowej,

27. niekorzystnie oceniono również jakość infrastruktury rowerowej (55,2% odpowiedzi),

28. 43,6% respondentów negatywnie ocenia dostępność chodników na terenie powiatu mogileńskiego, natomiast 34,3% badanych wyraziła pozytywną opinię w tym aspekcie,

29. 46,2% ankietowanych wskazało na złą jakość i stan nawierzchni chodników na terenie powiatu. Należy jednak zaznaczyć, że 29,7% respondentów wypowiedziało się w tym temacie pozytywnie,

30. 52,9% odpowiadających uważa, że przestrzeń publiczna na terenie powiatu nie jest dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami,

31. osoby biorące udział w badaniu zaznaczyły wykluczające się odpowiedzi na temat dostępności przestrzeni zielonych w granicach powiatu – 42,8% oceniło ich stan negatywnie, a 37,7% pozytywnie,

32. w opinii 38,8% uczestników badania w powiecie mogileńskim jakość powietrza jest zła, natomiast 26,3% badanych wyraziło opinię pozytywną,

33. czystość rzek i kąpielisk znajdujących się na terenie powiatu została oceniona negatywnie przez 67,9% osób biorących udział w badaniu ankietowym,

34. natomiast w odniesieniu do czystości obszarów zalesionych zdania są podzielone - 43,1% ankietowanych ocenia ten aspekt negatywnie, natomiast 29,3% pozytywnie. 27,6% badanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”,

35. wygląd budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie powiatu mogileńskiego jest odbierany korzystnie przez 58,3% odpowiadających,

36. 46,6% uczestników badania wskazało na dobry stan obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze powiatu,

37. nie wypowiedziano się jednoznacznie w zakresie dostępności architektonicznej budynków użyteczności publicznej w powiecie,

38. blisko 50% badanych negatywnie ocenia stan infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu,

39. 35,1% respondentów „nisko” i „bardzo nisko” oceniło dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej. Należy jednak zaznaczyć, że 37,4% mieszkańców nie wypowiedziało się jednoznacznie w tej kwestii. Podobnie wypowiedziano się w kwestii jakości infrastruktury telekomunikacyjnej,

40. ankietowani nie wypowiedzieli się jednoznacznie w zakresie poziomu cyfryzacji usług na terenie powiatu mogileńskiego,

41. uczestnicy badania ankietowego mają podzielone zdanie w kwestii czystości i porządku w powiecie,

42. niekorzystnie oceniono poziom jakości wód powierzchniowych na terenie powiatu mogileńskiego (54,4% odpowiedzi). 35,3% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”,

43. zdaniem osób biorących udział w badaniu ankietowym do najważniejszych czynników istotnych dla rozwoju społecznego i gospodarczego powiatu mogileńskiego należą: stan dróg i połączenia drogowe, rozwój usług społecznych oraz posiadanie terenów inwestycyjnych,

44. respondenci uważają, że powiat mogileński powinien być w szczególności kojarzony z: bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia, niską stopą bezrobocia na lokalnym rynku pracy, dobrym stanem infrastruktury technicznej oraz sprzyjającym klimatem dla przedsiębiorców,

45. według ankietowanych atutem (mocną stroną) powiatu mogileńskiego jest: dobra lokalizacja, walory przyrodnicze, potencjał turystyczny, obiekty zabytkowe, infrastruktura sportowa, dostęp do edukacji,

46. jako największe wady (słabe strony) badani wskazali: bezrobocie, służba zdrowia, brak miejsc pracy, brak możliwości rozwoju zawodowego, zły stan dróg i chodników, brak chodników, brak parkingów, brak ścieżek rowerowych, słabo rozwinięta komunikacja publiczna, brak wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, ograniczona liczba miejsc rekreacyjnych,

47. zdaniem uczestników badania, do potrzeb i oczekiwań, które powinny zostać zaspokojone w przyszłych latach w celu zapobieżenia odpływowi mieszkańców należą: rozwój rynku pracy, zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej, dostosowanie przestrzeni publicznej i usług publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, poprawa bezpieczeństwa publicznego, budowa ścieżek rowerowych, poprawa poziomu oferty edukacyjnej, poprawa jakości infrastruktury drogowej,

48. w opinii odpowiadających do działań jakie powinny podejmować władze powiatu mogileńskiego celem przyciągnięcia nowych mieszkańców, w tym w szczególności młodego pokolenia należą: nowe miejsca pracy, budowa żłobków, dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, poszerzenie oferty edukacyjnej, poprawa bezpieczeństwa, wsparcie dla przedsiębiorców, tworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego,

49. zdaniem ankietowanych do priorytetowych inwestycji/ działań jakie powinien podjąć powiat mogileński w najbliższym czasie należą: modernizacja infrastruktury drogowej, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój strefy ekonomicznej, likwidacja barier architektonicznych, zwiększenie dostępu do internetu szerokopasmowego, zapewnienie lepszego dostępu do służby zdrowia, przeznaczanie terenów pod inwestycje.

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY I PROBLEMY ROZWOJU, Z UWZGLĘDNIENIEM ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

Rozwój społeczno-gospodarczy powiatu mogileńskiego kształtowany jest przez różnorodne czynniki o charakterze zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Kluczową rolę odgrywają istniejące zasoby oraz mocne strony powiatu, ale również wyzwania i bariery, które mogą ograniczać jego dalszy rozwój. Istotne znaczenie mają także zróżnicowania przestrzenne – zauważalne różnice w poziomie rozwoju i dostępności usług publicznych pomiędzy poszczególnymi gminami, wynikające m.in. z ich położenia, pełnionych funkcji, struktury demograficznej oraz uwarunkowań środowiskowych.

W niniejszym rozdziale dokonano identyfikacji kluczowych potencjałów rozwojowych, które mogą stanowić podstawę do planowania strategicznego oraz podejmowania działań inwestycyjnych. Zestawiono je z głównymi problemami i barierami rozwojowymi, które wymagają interwencji lub wsparcia ze strony administracji publicznej oraz partnerów społeczno-gospodarczych. Szczególną uwagę poświęcono analizie wewnętrznych zróżnicowań przestrzennych, co pozwala na wskazanie obszarów wymagających priorytetowej interwencji.

ANALIZA SWOT

Analiza danych zastanych pozwoliła na zidentyfikowanie kluczowych problemów i potencjałów powiatu mogileńskiego, które stanowią podstawę do określenia celów i wytyczenia kierunków interwencji. W celu usystematyzowania zebranych informacji, na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu przeprowadzono analizę SWOT w każdej z wymienionych sfer.

Tabele przedstawiają analizę SWOT sytuacji powiatu mogileńskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

Tabela Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze społecznej

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
· Stabilna sieć placówek edukacyjnych i wychowawczych, która pełni także funkcje integracyjne i profilaktyczne · Stopniowy wzrost liczby uczniów (zauważalny od 2021 r.) · Występowanie zabytków o znaczeniu regionalnym i krajowym · Przebieg Szlaku Piastowskiego i Szlaku Świętego Jakuba · Oferta gminnych instytucji kultury · Działalność wielu klubów sportowych · Rozbudowana infrastruktura sportowa, w szczególności w gminie Mogilno i gminie Strzelno · Obecność instytucji wsparcia społecznego (np. Dom Pomocy Społecznej) oraz programów wsparcia takich jak <i>Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i> · Dostęp do infrastruktury zdrowotnej, w tym szpitali · Aktywność organizacji pozarządowych i instytucji wspierających działania powiatu · Wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w życie publiczne · Niska skala przestępstw o charakterze seksualnym i przeciw życiu, co może świadczyć o stosunkowo bezpiecznym środowisku lokalnym	· Negatywne zjawiska demograficzne (spadek liczby ludności, starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji) · Niski poziom wyników egzaminu maturalnego w porównaniu do województwa i kraju · Obecność przestępstw przeciwko rodzinie i opiece wskazująca na potrzebę wzmacniania profilaktyki i wsparcia rodzin w kryzysie
SZANSE	ZAGROŻENIA
· Możliwość pozyskiwania środków z funduszy krajowych i UE na rozwój usług społecznych i edukacyjnych · Wzrost znaczenia polityki senioralnej, co może przyczynić się do rozwoju lokalnych programów aktywizacji osób starszych · Rozwijające się działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom	· Potencjalny wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i zdrowotne · Postępujące procesy migracji mieszkańców · Zwiększona liczba interwencji w obszarze przemocy domowej lub zaniedbań, mimo ogólnego trendu spadkowego, może świadczyć o ukrytych problemach rodzinnych · Niestabilna sytuacja geopolityczna

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego

Tabela Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze gospodarczej**ANALIZA SWOT**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
· Obecność lokalnych firm o ugruntowanej pozycji na rynku – mimo niewielkich wahań w sektorze mikro i małych przedsiębiorstw, lokalna przedsiębiorczość utrzymuje się na względnie stałym poziomie, · Dominacja sektora usług oraz obecność gospodarstw rolnych · Wzrost liczby osób pracujących oraz relatywnie niska stopa bezrobocia · Aktywna działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie – skuteczne programy aktywizacyjne, staże, szkolenia i wsparcie dla osób bezrobotnych · Wzrost dochodów budżetowych, zwłaszcza dochodów własnych	· Niewielki udział średnich i dużych firm, · Zależność od mikroprzedsiębiorstw · Większe bezrobocie wśród kobiet,
SZANSE	ZAGROŻENIA
· Wsparcie z programów unijnych i krajowych na rozwój przedsiębiorczości, infrastrukturę gospodarczą oraz kształcenie zawodowe · Wzrost znaczenia pracy zdalnej i e-usług · Możliwość wykorzystania zasobów edukacyjnych i instytucji rynku pracy do dostosowania kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku · Korzystna struktura finansów publicznych w poprzednich latach 2020-2022	· Znaczny deficyt budżetowy w 2023 r. · Wysoka inflacja i zmienność warunków makroekonomicznych, · Uzależnienie od zewnętrznych źródeł inwestowania · Niestabilna sytuacja geopolityczna

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego

Tabela Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze przestrzennej**ANALIZA SWOT**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
· Dogodne położenie administracyjne powiatu w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, na styku z województwem wielkopolskim, umożliwiające powiązania z rynkami regionalnymi · Przebieg dróg krajowych zapewniających dobrą dostępność komunikacyjną w	· Brak systemowej infrastruktury ciepłowniczej w gminach wiejskich. · Całkowity brak sieci gazowej w gminach Dąbrowa i Jeziora Wielkie, · Ograniczona oferty transportu publicznego, · Nierównomierny dostęp do internetu szerokopasmowego

·układzie wschód-zachód i północ-południe. ·Postępujące inwestycje drogowe na poziomie lokalnym i powiatowym, w tym modernizacje dróg ·Obecność linii kolejowej nr 353 Poznań Wschód–Skandawa, z dworcem w Mogilnie oraz dostępność regionalnych przewozów pasażerskich ·Funkcjonujący system transportu publicznego (autobusy wojewódzkie i prywatne) zapewniający połączenia międzygminne i do większych miast. ·Dynamiczny rozwój sieci światłowodowej oraz stosunkowo wysoki udział zasięgu internetu szerokopasmowego ·Wysoki poziom dostępu do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminach miejskich. ·Stabilna sieć gazowa w gminach Mogilno i Strzelno ·Rozwijana infrastruktura ciepła w miastach (PGK Mogilno, zakład w Strzelnie) ·Obecność ścieżek rowerowych w Mogilnie i otoczeniu Jeziora Mogileńskiego.	·Niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej, poza gminami miejskimi, ·Infrastruktura rowerowa poza miastami bardzo ograniczona, brak tras międzygminnych, ·Brak wyznaczonej strategii rozwoju systemów ciepłowniczych
SZANSE	ZAGROŻENIA
·Dalsze wsparcie inwestycji w cyfryzację i sieci światłowodowe ·Rozbudowa sieci gazowej do mniej zurbanizowanych obszarów ·Modernizacja linii kolejowej nr 353 oraz możliwość rozwoju przystanków lokalnych, ·Zwiększenie roli kolei regionalnej w polityce mobilności niskoemisyjnej ·Rozwój turystyki rowerowej i sieci szlaków ·Możliwość pozyskiwania środków na inwestycje wodno-kanalizacyjne	·Rosnące koszty modernizacji i utrzymania infrastruktury technicznej ·Starzenie się społeczeństwa, ograniczające popyt na usługi komunikacyjne i inwestycje, ·Nierównomierne tempo cyfryzacji może pogłębić wykluczenie infrastrukturalne

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego

Tabela Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze klimatyczno-środowiskowej

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
·Duży udział terenów rolnych i naturalnych w strukturze użytkowania gruntów, sprzyjający	·Niewystarczająca infrastruktura do gospodarowania odpadami

retencji wody · Obecność licznych form ochrony przyrody (obszary Natura 2000, rezerваты, użytki ekologiczne, pomniki przyrody), świadczących o wysokiej wartości przyrodniczej regionu · Relatywnie niska presja urbanizacyjna i przemysłowa w porównaniu do regionów silnie zurbanizowanych · Obecność lasów i zadrzewień śródpolnych, pełniących funkcje retencyjne, ochronne i przeciwdziałające erozji gleb · Funkcjonowanie systemów selektywnej zbiórki odpadów w każdej gminie oraz stopniowa rozbudowa infrastruktury (PSZOK-i, systemy bioodpadów).	biodegradowalnymi i budowlanymi; problemy z osiągnięciem poziomów recyklingu w niektórych gminach. · Niska lesistość niektórych obszarów powiatu · Niewystarczający monitoring zanieczyszczenia powietrza · Zanieczyszczenia punktowe i rozproszone związane z rolnictwem i gospodarką wodno-ściekową, zwłaszcza w mniejszych gminach
SZANSE	ZAGROŻENIA
· Możliwość pozyskiwania środków z programów krajowych i unijnych na działania adaptacyjne i łagodzące skutki zmian klimatu · Coraz większe zainteresowanie społeczne tematyką ochrony środowiska i zmian klimatycznych – sprzyjające wprowadzaniu nowych praktyk i technologii · Wzrost znaczenia energii odnawialnej i termomodernizacji w polityce krajowej i lokalnej – szansa na poprawę efektywności energetycznej i jakości powietrza · Możliwość rozwijania edukacji ekologicznej i partnerstw lokalnych w zakresie ochrony środowiska	· Skutki zmian klimatu: wzrost liczby ekstremalnych zjawisk pogodowych, susze, obniżenie poziomu wód gruntowych lokalne podtopienia i erozja gleb · Utrzymujące się trudności z ograniczeniem emisji z niskiej emisji i spalania odpadów w domowych piecach · Trwałe zanieczyszczenia środowiska gleb i wód na skutek niekontrolowanych składowisk, działalności przemysłowej lub transportu drogowego

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT dokonano identyfikacji potencjałów powiatu mogileńskiego. Kluczowe obszary potencjału rozwojowego powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela Zidentyfikowane potencjały powiatu mogileńskiego

Infrastruktura edukacyjna	Dostępność zróżnicowanych placówek edukacyjnych na poziomie ponadpodstawowym stwarza sprzyjające warunki do rozwoju kapitału ludzkiego oraz przygotowania młodości do aktywnego udziału w życiu zawodowym.
----------------------------------	--

Infrastruktura kulturalna	Bogata oferta instytucji kultury sprzyja budowaniu więzi społecznych, wzmacnia poczucie przynależności oraz stwarza warunki do rozwoju kreatywności i innowacji.
Dziedzictwo kulturowo-historyczne	Lokalizacja powiatu mogileńskiego na Szlaku Piastowskim z zachowan ¹ romańsk ¹ architektur ¹ sakraln ¹ w Strzelnie i Mogilnie oraz licznymi obiektami historycznymi pe ³ ni wa ³ n ¹ rolê w kształtowaniu lokalnej to ³ samości i przyci ¹ ganiu turystów i inwestorów zainteresowanych histori ¹ oraz kultur ¹ . Wykorzystanie tego potencja ³ u sprzyja rozwojowi turystyki kulturowej, edukacji historycznej oraz inicjatyw społecznych.
Infrastruktura sportowa	Rozwinięta infrastruktura sportowa podnosi atrakcyjność regionu jako miejsca wypoczynku i rekreacji.
Rolnictwo	Powiat mogileński nale ³ y do regionów o silnym charakterze rolniczym – zasoby naturalne, infrastruktura oraz wiedza i doświadczenie lokalnych rolników tworzą warunki do prowadzenia efektywnej i zrównowa ³ onej dział ³ alności rolniczej. Ponadto, rolnictwo sprzyja utrzymaniu tradycyjnego krajobrazu i bioróżnorodności, co ma znaczenie również dla turystyki i ochrony środowiska.

Źródło: opracowanie własne

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

Opracowana analiza SWOT pozwoliła również na identyfikację problemów powiatu mogileńskiego. Najważniejsze problemy rozwojowe powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela Zidentyfikowane problemy powiatu mogileńskiego

Niekorzystne trendy demograficzne	Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych (spadek liczby ludności, starzej ¹ ce się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji) przek ³ ada się na ograniczony potencja ³ si ³ y roboczej i rosn ¹ ce zapotrzebowania na usługi społeczne.
Niezadowolaj¹cy poziom kształcenia	Wyniki egzaminów maturalnych pozostaj ¹ poni ³ ej średnich wojewódzkich i krajowych, co może świadczyć o ograniczeniach w jakości nauczania lub problemach społeczno-ekonomicznych wp ³ ywaj ¹ cych na wyniki uczniów.
Bezrobocie wśród kobiet	Wysoki udział bezrobotnych kobiet wymaga podjêcia dział ³ ań ukierunkowanych na zwiększenie ich aktywności zawodowej

Niewielki udział średnich i dużych przedsiębiorstw	Niewielki udział ³ średnich i dużych przedsiębiorstw w liczbie przedsiębiorstw ogółem wskazuje na ograniczon ¹ bazę gospodarcz ¹ i trudności w tworzeniu stabilnych miejsc pracy.
Ograniczona infrastruktura rowerowa	Infrastruktura rowerowa powiatu mogileńskiego rozwija się stopniowo, jednak nadal ma charakter punktowy i niespójny przestrzennie, co ogranicza jej funkcjonalność jako alternatywnego środka transportu.
Zmiany klimatu	Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego oraz położenie na terenach ekstremalnie i silnie zagrożonym suszami.

Źródło: opracowanie własne

UWZGLĘDNIENIE ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

Powiat mogileński boryka się z systematycznym spadkiem liczby mieszkańców i starzeniem się społeczeństwa. Największy odpływ dotyczy ludzi młodych i lepiej wykształconych, którzy szukają edukacji oraz pracy w większych miastach. Prowadzi to do zmniejszenia zasobów ludzkich na rynku pracy, a także pogłębienia problemów demograficznych.

Usługi publiczne takie jak edukacja, ochrona zdrowia czy kultura są lepiej dostępne w gminie Mogilno i gminie Strzelno, natomiast w gminach Dąbrowa i Jeziora Wielkie oferta jest uboższa, co sprzyja marginalizacji tych obszarów.

Na obszarze powiatu rozwija się aktywność organizacji pozarządowych, które wspierają lokalne inicjatywy i integrują mieszkańców. Dziedzictwo kulturowe, szczególnie romańskie zabytki w Mogilnie i Strzelnie, daje szansę na rozwój turystyki kulturowej. Potencjał tkwi także w tradycjach społeczności lokalnych, które pielęgnują więzi i tożsamość regionalną.

Gospodarka powiatu wciąż jest stosunkowo mało zróżnicowana. Rolnictwo dominuje w gminach wiejskich, ale jednocześnie zmagają się z problemami opłacalności i degradacją gleb. Mniejsze miejscowości mają ograniczoną atrakcyjność inwestycyjną, a brak dużych zakładów pracy utrudnia stabilizację rynku pracy. W efekcie występuje bezrobocie strukturalne – osoby o niższych kwalifikacjach mają problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Duży problem stanowi również bezrobocie kobiet.

Silnym atutem powiatu jest korzystne położenie przy lub w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych (droga ekspresowa S5, linie kolejowe), co sprzyja lokalizacji inwestycji logistycznych i przemysłowych. W Mogilnie rozwijają się strefy gospodarcze, które mogą przyciągać przedsiębiorców. Na obszarach wiejskich natomiast potencjał tkwi w agroturystyce i produkcji żywności ekologicznej, co może być odpowiedzią na rosnące trendy rynkowe.

Największe dysproporcje widoczne są w infrastrukturze. Gminy Mogilno i Strzelno, pełniące funkcje lokalnych centrów, mają dostęp do nowoczesnych obiektów sportowych, kulturalnych i edukacyjnych, natomiast gminy Dąbrowa i Jeziora Wielkie charakteryzują się niższym poziomem rozwoju pod tym względem. W obszarach peryferyjnych słabiej rozwinięta jest sieć transportowa i wodno-kanalizacyjna, co ogranicza komfort życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną.

Powiat dysponuje terenami o wysokich walorach przyrodniczych, które mogą być podstawą rozwoju turystyki i rekreacji (Przyjezierze, Nadgoplański Park Tysiąclecia, rezerваты przyrody). Gminy Mogilno i Strzelno posiadają nowoczesną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, która wspiera aktywność mieszkańców i zwiększa atrakcyjność tych gmin jako centrów lokalnych. Istnieją również możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii, m.in. wiatrowej i biogazowej.

Problemy środowiskowe koncentrują się wokół intensywnego rolnictwa i emisji zanieczyszczeń z domowych źródeł ogrzewania („niska emisja”). Występują też zagrożenia związane ze zmianami klimatu – susze, spadek jakości gleb czy niedobory wód. Dotyczy to szczególnie gmin wiejskich, gdzie gospodarka wodna i ochrona przyrody wymagają dodatkowych nakładów.

Powiat charakteryzuje się dużą różnorodnością przyrodniczą – liczne jeziora, lasy i obszary chronione. To ogromny atut zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Coraz większa świadomość ekologiczna lokalnych społeczności sprzyja wdrażaniu rozwiązań prośrodowiskowych, takich jak na przykład OZE.

W przypadku zagrożenia powodziowego, jedynie gmina Jeziora Wielkie położona jest terenie zidentyfikowanym jako:

- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- obszar narażony na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Cały powiat położony jest poza obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Powiat położony jest:

·w większości na terenie ekstremalnie zagrożonym i w części na silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej,

·w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej,

·w większości na terenie silnie zagrożonym i w części na umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,

·w większości na terenie umiarkowanie zagrożonym i w części na słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu powiat mogileński klasyfikuje się jako obszar ekstremalnie zagrożony suszą (na zachodzie – część gmin Dąbrowa i Mogilno) oraz silnie zagrożony suszą na pozostałej części.

.

STRATEGICZNE WYZWANIA ROZWOJOWE

W celu precyzyjnego i dokładnego opisanie Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego, należy uwzględnić kluczowe wyzwania, które obecnie przed nim stoją. To właśnie one w znacznym stopniu wpływają na kształtowanie celów strategicznych oraz dobór odpowiednich mechanizmów ich realizacji.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyzwania rozwojowe powiatu mogileńskiego w kolejnych dziesięciu latach.

Tabela Wyzwania rozwojowe powiatu mogileńskiego

Wyzwania demograficzne i społeczne	Odwroćenie negatywnych trendów demograficznych
	Zwiêkszenie dostępności i jakości usług społecznych
	Wzmocnienie lokalnego kapitału ludzkiego
Wyzwania edukacyjne	Poprawa wyników edukacyjnych i jakości nauczania
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
Wyzwania związane z rynkiem pracy	Aktywizacja zawodowa kobiet i grup defaworyzowanych
	Zatrzymanie odpływu młodych i wykwalifikowanych mieszkańców
Wyzwania gospodarcze	Rozbudowa i dywersyfikacja bazy gospodarczej
	Wzmacnianie przedsiębiorczości i innowacyjności
Wyzwania infrastrukturalne	Rozwój spójnej i funkcjonalnej infrastruktury rowerowej
	Zrównoważony rozwój transportu i przestrzeni publicznej
Wyzwania strategiczne	Zwiêkszanie atrakcyjności powiatu jako miejsca do życia, pracy i inwestowania
Wyzwania klimatyczno-środowiskowe	Przeciwdziałanie zmianom klimatu, w tym zapobieganie zagrożeniu powodziowemu oraz wspieranie naturalnych metod retencji

Źródło: opracowanie własne

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Rozwój powiatu mogileńskiego w perspektywie najbliższych lat wymaga jasno sformułowanych założeń, które odpowiedzą na potrzeby mieszkańców, uwzględnią zidentyfikowane wyzwania oraz dostosują się do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań. Wyznaczone cele strategiczne staną się fundamentem planowania i prowadzenia skutecznej polityki rozwoju powiatu.

Cele te zostały wypracowane w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, analizę potencjałów i barier rozwojowych, a także na podstawie wyników badania ankietowego. Każdy z celów odnosi się do kluczowych obszarów funkcjonowania powiatu i służy realizacji długofalowej wizji zrównoważonego, odpornego i nowoczesnego samorządu.

Realizacja celów strategicznych powiatu mogileńskiego ukierunkowana jest na kompleksową poprawę jakości życia mieszkańców, w tym w szczególności obsługę mieszkańców i zaspokajanie ich potrzeb oraz budowanie silnego, odpornego i nowoczesnego samorządu. Działania te obejmują m.in. rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, aktywizację zawodową osób bezrobotnych, zwiększenie dostępności i jakości usług dla osób starszych i ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, zapewnienie opieki zdrowotnej na wysokim poziomie, w tym w zakresie zdrowia psychicznego, a także tworzenie przestrzeni sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Istotnym elementem strategii jest również poprawa bezpieczeństwa publicznego, rozwój zrównoważonego rolnictwa i obszarów wiejskich, ochrona zasobów wodnych oraz podnoszenie efektywności energetycznej. Zintegrowane działania w zakresie planowania przestrzennego, dostosowywania przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju spójnej sieci transportowej, w szczególności poprzez dbanie o jakość dróg pozwolą na lepsze skomunikowanie regionu i poprawę codziennego funkcjonowania społeczności lokalnych.

Wzmacnianie potencjału turystycznego i zwiększanie rozpoznawalności powiatu przyczyni się do budowania jego pozytywnego wizerunku oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej. Wdrażanie tych działań w sposób zrównoważony umożliwi powiatowi skuteczne reagowanie na współczesne wyzwania społeczne, gospodarcze i klimatyczne, wzmacniając jego konkurencyjność i zdolność do dalszego rozwoju.

W tabelach zaprezentowano cele strategiczne oraz cele szczegółowe w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035.

Tabela Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze społecznej

Zwiększenie komfortu i warunków życia mieszkańców
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego
Tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
Zwiększenie dostępności i jakości usług
Wspieranie systemu opieki zdrowotnej
Poprawa bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie własne

Tabela Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze gospodarczej

Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego
Wzmacnianie potencjału turystycznego
Aktywizacja zawodowa mieszkańców
Zwiększenie rozpoznawalności powiatu mogileńskiego

Wspieranie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich

Źródło: opracowanie własne

Tabela Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze przestrzennej

Kształtowanie nowoczesnej i zrównoważonej przestrzeni
Zapewnienie spójnej sieci transportowej
Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Tabela Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze klimatyczno-środowiskowej

Wzmacnianie działań na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu
Poprawa efektywności energetycznej
Ochrona zasobów środowiska naturalnego

Źródło: opracowanie własne

KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH ROZWOJU

Realizacja celów strategicznych rozwoju powiatu mogileńskiego wymaga prowadzenia spójnych i konkretnych działań, które przełożą się na wymierne efekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne oraz środowiskowe.

Zaplanowane kierunki interwencji mają charakter kompleksowy i horyzontalny – obejmują szeroki zakres obszarów funkcjonowania powiatu, począwszy od modernizacji infrastruktury i podnoszenia jakości usług publicznych, poprzez wzmacnianie lokalnej gospodarki, systemu edukacji i integracji społecznej, aż po działania na rzecz ochrony środowiska.

Proponowane interwencje stanowią narzędzie realizacji lokalnej polityki rozwoju i powinny stanowić podstawę do opracowywania projektów, programów oraz inwestycji finansowanych zarówno ze środków własnych powiatu, jak i z funduszy zewnętrznych – w tym unijnych, rządowych oraz w ramach partnerstw publiczno-prywatnych. Ich skuteczne wdrożenie pozwoli na realne przełożenie celów strategicznych na konkretne, mierzalne rezultaty, przyczyniając się do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców powiatu mogileńskiego.

W kolejnych tabelach zaprezentowano kierunki interwencji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035.

Tabela Kierunki interwencji w sferze społecznej

Zwiększenie komfortu i warunków życia mieszkańców
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego
Rozwój infrastruktury placówek oświatowych
Doposażenie szkół ponadpodstawowych
Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb uczniów i współczesnego rynku pracy
Podnoszenie kompetencji nauczycieli i uczniów
Tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego
Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej
Popularyzacja aktywnego stylu życia
Rozwój lokalnych organizacji jako naturalnych animatorów życia społecznego
Zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych
Rozwój usług społecznych
Wspieranie aktywności społecznej i integracji
Partnerstwa z organizacjami działającymi na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami

Wspieranie systemu opieki zdrowotnej
Poprawa jakości świadczeń zdrowotnych
Wdrażanie programów promocji i profilaktyki zdrowotnej
Podniesienie standardów obsługi pacjenta
Zapewnienie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, w tym dzieciom i młodzieży
Poprawa bezpieczeństwa publicznego
Inwestycje w zakresie cyberbezpieczeństwa
Edukacja społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa w tym cyberbezpieczeństwa
Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz bezpieczeństwa
Podejmowanie działań w zakresie obronności w tym ochrony cywilnej

Źródło: opracowanie własne

Celem działań zaplanowanych w sferze społecznej jest poprawa jakości życia mieszkańców powiatu mogileńskiego. Działania mają zapewnić wygodę codziennego funkcjonowania, dostęp do usług oraz bezpieczeństwo w przestrzeni miejskiej i wiejskiej. Poprawa warunków życia ma również zwiększyć atrakcyjność regionu dla nowych mieszkańców i inwestorów.

W zakresie rozwoju szkolnictwa ponadpodstawowego działania skupiają się na wzmacnianiu edukacji na poziomie ponadpodstawowym poprzez inwestycje w infrastrukturę szkolną i rozwój programów nauczania. Celem jest lepsze przygotowanie uczniów do dalszej edukacji oraz wejścia na rynek pracy. Równocześnie rozwijany jest potencjał lokalnych szkół, aby stały się nowoczesnymi ośrodkami kształcenia odpowiadającymi współczesnym wyzwaniom edukacyjnym.

W celu stworzenia warunków sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego planowane są między innymi inwestycje obejmujące budowę i modernizację przestrzeni rekreacyjnych, parków, placów zabaw i terenów sportowych. Ponadto działania obejmują kampanie edukacyjne, warsztaty i wydarzenia promujące aktywność fizyczną, zdrowe odżywianie i profilaktykę zdrowotną. Celem jest zachęcenie mieszkańców do zdrowego, aktywnego trybu życia oraz poprawa jakości życia. Działania te sprzyjają również integracji społecznej i wspierają rozwój lokalnej społeczności.

W zakresie zwiększenia dostępności i jakości usług zakłada się poprawę dostępu do placówek opiekuńczych, mieszkań treningowych, wspomaganych, chronionych czy placówek dla dzieci. Celem jest zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych oraz wsparcie mieszkańców w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto istotne jest zwiększenie satysfakcji mieszkańców i ułatwienie korzystania z usług społecznych w codziennym życiu. Kluczowe jest także Tworzenie przestrzeni i inicjatyw wspierających współpracę mieszkańców oraz integrację różnych grup społecznych. Celem jest wzmocnienie więzi lokalnych i rozwój kapitału społecznego. Działania te przyczyniają się także do budowania bezpiecznej i aktywnej społeczności obywatelskiej.

Celem zwiększenia jakości opieki zdrowotnej, a tym samym poprawa stanu zdrowia mieszkańców zakłada się rozwój infrastruktury medycznej, poprawę dostępności do usług oraz wzmocnienie działań profilaktycznych. Działania obejmują inwestycje w placówki, sprzęt oraz kształcenie personelu medycznego. Poprawa systemu opieki zdrowotnej zwiększy efektywność leczenia i satysfakcji pacjentów, a jednocześnie zwiększy profilaktykę. Zakłada się również rozwój systemu wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego celem wczesnego wykrywania problemów zdrowia psychicznego i zapewnienia

adekwatnej pomocy. Działania wspierają zarówno dzieci i młodzież, jak i dorosłych, zmniejszając ryzyko pogłębiania się problemów psychicznych w społeczeństwie.

W odniesieniu do poprawy poziomu bezpieczeństwa publicznego zakłada się przede wszystkim zwiększenie odporności instytucji i mieszkańców na zagrożenia cyfrowe poprzez modernizację infrastruktury i wdrożenie zabezpieczeń. Działania obejmują szkolenia, audyty bezpieczeństwa oraz zakup nowoczesnych systemów ochrony danych. Programy te chronią zarówno administrację publiczną, jak i prywatnych użytkowników przed cyberatakami. Planowana jest także poprawa jakości świadczonych usług dla mieszkańców, w tym poprawa dostępności cyfrowej. Planowane są również kampanie informacyjne, szkolenia i warsztaty podnoszące świadomość zagrożeń. Celem jest wyposażenie mieszkańców w wiedzę i umiejętności umożliwiające bezpieczne korzystanie z technologii. Istotne jest także wzmocnienie działań społecznych na rzecz bezpieczeństwa poprzez wsparcie grup sąsiedzkich, patroli obywatelskich i programów edukacyjnych. Konieczne jest również podejmowanie działań w zakresie obronności, w tym ochrony cywilnej celem przygotowania mieszkańców i instytucji na sytuacje kryzysowe, zagrożenia militarne i katastrofy naturalne. W tym przypadku kluczowe będą obiekty zbiorowej ochrony, zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw, utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności (w tym jednostek ochrony przeciwpożarowej), działania edukacyjne, zapewnienie systemu alarmowania, ostrzegania i powiadamiania.

Tabela Kierunki interwencji w sferze gospodarczej

Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego
Wzmacnianie potencjału turystycznego
Rozwój infrastruktury rowerowej
Rozwój i promocja lokalnych walorów turystycznych
Wzbogacenie oferty kulturalnej
Aktywizacja zawodowa mieszkańców
Wsparcie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
Wspieranie osób bezrobotnych i biernych zawodowo w adaptacji do rynku pracy
Zwiększenie rozpoznawalności powiatu mogileńskiego
Promocja powiatu mogileńskiego
Obecność w mediach i przestrzeni cyfrowej
Rozwijanie współpracy z innymi samorządami i organizacjami
Wspieranie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich
Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi
Rozwój i promocja produktów lokalnych i ponadlokalnych

Źródło: opracowanie własne

W sferze gospodarczej zakłada się między innymi zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, promocję atrakcji oraz organizację wydarzeń przyciągających odwiedzających. Działania mają również wspierać rozwój lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości turystycznej. Poprawa potencjału turystycznego przyczynia się do zwiększenia liczby turystów i rozpoznawalności Powiatu na poziomie regionu i kraju. Przewidziane jest między innymi stworzenie bezpiecznej, spójnej i komfortowej sieci tras rowerowych, która zachęci mieszkańców i turystów do korzystania z rowerów. Rozwój infrastruktury rowerowej wspiera mobilność ekologiczną, poprawę jakości powietrza i aktywny tryb życia.

Planowane jest także poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej poprzez organizację wydarzeń, warsztatów, koncertów i wystaw. Działania mają wspierać integrację społeczności lokalnej, rozwój kreatywności i dostęp do kultury dla wszystkich grup wiekowych. Wzbogacenie oferty kulturalnej zwiększy atrakcyjność całego regionu i wpłynie pozytywnie na wizerunek Powiatu.

Podjęmowane działania mają także na celu wspieranie mieszkańców w zdobywaniu kwalifikacji, kompetencji i doświadczenia zawodowego. Celem jest zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo oraz dopasowanie ich umiejętności do potrzeb rynku pracy. Programy aktywizacji zawodowej obejmują przede wszystkim szkolenia, doradztwo zawodowe i staże w lokalnych przedsiębiorstwach.

Zakłada się także wspieranie lokalnych przedsiębiorców w rozwoju działalności i tworzeniu nowych miejsc pracy. Działania obejmą doradztwo, wsparcie finansowe i ułatwienia administracyjne dla inwestycji generujących zatrudnienie. Efektem będzie wzrost liczby ofert pracy oraz stabilizacja lokalnego rynku pracy. Ponadto konieczne są inwestycje służące wzmocnieniu istniejących podmiotów gospodarczych, w szczególności sektora MŚP.

Istotne jest również zwiększenie rozpoznawalności powiatu zarówno w regionie i kraju, jak i poza granicami Polski. Celem jest budowanie pozytywnego wizerunku Powiatu oraz przyciąganie inwestorów, turystów i nowych mieszkańców. Działania obejmują kampanie marketingowe, uczestnictwo w targach i wydarzeniach branżowych oraz współpracę z mediami. Celem jest podkreślenie unikalnych walorów powiatu mogileńskiego, w tym kulturowych, przyrodniczych i gospodarczych. Promocja powiatu zwiększy jego atrakcyjność inwestycyjną, turystyczną i społeczną.

Konieczne jest także aktywne komunikowanie działań Powiatu i promocja jego walorów w mediach tradycyjnych i cyfrowych. Działania obejmą prowadzenie stron internetowych, mediów społecznościowych oraz kampanii online. Obecność w przestrzeni cyfrowej zwiększy dostępność informacji i pozwoli efektywnie docierać do mieszkańców, turystów i inwestorów.

Ponadto planowane jest budowanie partnerstw z innymi jednostkami samorządowymi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Działania obejmują wymianę doświadczeń, wspólne projekty i współpracę w zakresie edukacji, kultury, gospodarki i ochrony środowiska. Współpraca sprzyjać będzie efektywnemu wykorzystaniu zasobów i rozwojowi lokalnego potencjału.

Ze względu na rolniczy charakter powiatu istotne są także działania skoncentrowane na poprawie konkurencyjności rolnictwa, wdrażaniu nowoczesnych technologii i ochronie środowiska. Celem jest rozwój obszarów wiejskich, poprawa warunków życia mieszkańców i tworzenie nowych miejsc pracy. Wspieranie zrównoważonego rolnictwa obejmuje również edukację rolników i rozwój lokalnych produktów. Istotne jest również zwiększenie rozpoznawalności produktów regionalnych i wzrost ich konkurencyjności na rynku.

Tabela Kierunki interwencji w sferze przestrzennej

Kształtowanie nowoczesnej i zrównoważonej przestrzeni
Zapewnienie spójnej sieci transportowej
Rozwój infrastruktury drogowej

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Zwiększenie dostępności i efektywności transportu zbiorowego
Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców
Zwiększenie dostępności, w tym architektonicznej
Tworzenie przestrzeni sprzyjających mobilności ekologicznej i zrównoważonemu transportowi
Poprawa stanu i funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej
Rozwój zielono-błękitnej infrastruktury

Źródło: opracowanie własne

W przypadku sfery przestrzennej kluczowe jest tworzenie zintegrowanego systemu transportowego, który umożliwi sprawne przemieszczanie się mieszkańców i towarów w powiecie. Działania obejmą poprawę infrastruktury drogowej, rozwój transportu zbiorowego oraz powiązanie różnych środków transportu. Spójna sieć transportowa zwiększy dostępność miejsc pracy, edukacji i usług, a także będzie wspiera rozwój gospodarczy powiatu mogileńskiego.

Istotna jest również poprawa jakości i funkcjonalności transportu publicznego oraz zwiększenie jego dostępności dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych. Poprawa transportu zbiorowego będzie sprzyjać ograniczeniu ruchu samochodowego, zmniejszeniu emisji spalin i poprawi mobilność mieszkańców.

Ważne są także inwestycje służące zapewnieniu równych szans dostępu do obiektów publicznych, usług i przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

W celu poprawy mobilności mieszkańców powiatu przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju, zakłada się również budowę stojaków rowerowych, punktów napraw oraz udogodnień dla transportu elektrycznego. Pozwoli to na zachęcenie mieszkańców do korzystania z ekologicznych środków transportu i ograniczenie emisji spalin.

Zaplanowane są również działania obejmujące remonty, modernizacje, unowocześnienie infrastruktury i zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej. Poprawa stanu tych obiektów podnosi komfort korzystania z usług publicznych i bezpieczeństwo mieszkańców.

Kolejnym istotnym aspektem jest rozwój tzw. zielono-błękitnej infrastruktury obejmującej między innymi tworzenie ogrodów deszczowych, parków kieszonkowych, zielonych dachów czy ścian. Celem jest poprawa jakości środowiska, mikroklimatu i estetyki przestrzeni publicznych. Rozwój zielono-błękitnej infrastruktury sprzyja rekreacji, ochronie bioróżnorodności i zmniejszeniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Tabela Kierunki interwencji w sferze klimatyczno-środowiskowej

Wzmacnianie działań na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu
Poprawa efektywności energetycznej
Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetleniowych
Ochrona zasobów środowiska naturalnego
Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód
Zwiększenie retencji wodnej i przeciwdziałanie niedoborom wód
Przeciwdziałanie skutkom suszy, powodzi i podtopień
Gospodarka odpadami
Ochrona istniejących form ochrony przyrody
Wspieranie bioróżnorodności

Źródło: opracowanie własne

W zakresie sfery klimatyczno-środowiskowej kluczowe jest w szczególności zmniejszenie zużycia energii w budynkach, infrastrukturze i sektorze publicznym poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii i rozwiązań oszczędzających energię. Działania obejmują między innymi termomodernizację obiektów, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, biogazowni) czy modernizację oświetlenia ulicznego i publicznego na energooszczędne technologie LED.

Drugim istotnym aspektem jest zachowanie i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych, w tym wód, lasów, gleb i powietrza. Działania obejmują poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez ograniczenie zanieczyszczeń w celu osiągnięcia lub utrzymania co najmniej dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód, zgodnie z wymogami prawa. Ponadto ważna jest poprawa zdolności retencyjnych środowiska naturalnego i infrastruktury technicznej oraz ograniczenie skutków suszy. Działania obejmują przede wszystkim budowę zbiorników retencyjnych, stawów, czy budowę systemów wykorzystania wód opadowych i roztopowych. Zwiększenie retencji wodnej sprzyja stabilizacji zasobów wód, ochronie rolnictwa i bezpieczeństwu mieszkańców.

Z punktu widzenia powiatu istotne są zapisy Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714). Dokument ten obejmuje wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych.

Ponadto w ramach działań w sferze klimatyczno-środowiskowej należy również uwzględnić Plan przeciwdziałania skutkom suszy (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. [Dz. U. z 2021 r. poz. 1615]). Plan zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycję niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, jak również katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru, w sytuacji, gdzie przeanalizowano wszystkie możliwe warianty, bardziej korzystne ze środowiskowego punktu widzenia.

W przypadku gospodarki odpadami celem jest skuteczne zarządzanie odpadami poprzez ich segregację, recykling oraz unieszkodliwianie w sposób bezpieczny dla środowiska. Działania obejmują głównie rekultywację składowisk odpadów, co pozwoli przywrócić teren do bezpiecznego i przyjaznego dla

środowiska stanu, zwiększając tym samym wartość ekologiczną i rekreacyjną przedmiotowego obszaru. Ponadto celem jest zapobieganie niewłaściwemu gospodarowaniu odpadami niebezpiecznymi, w szczególności poprzez działania edukacyjne, a także niwelowanie skutków gromadzenia, składowania, przechowywania odpadów niebezpiecznych.

Planowane jest również podejmowanie działań służących zachowaniu i skutecznemu zarządzaniu formami ochrony przyrody zlokalizowanymi na terenie Powiatu Mogileńskiego. Pozwoli to na utrzymanie, a jednocześnie poprawę stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych. Kluczowe jest także wspieranie bioróżnorodności oparte w szczególności na tworzeniu i rewitalizacji terenów zielonych.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zgodnie z definicją ustawową, za Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) należy uznać określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazywane są w strategiach rozwoju zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym wyznaczone są w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR). Jest ona podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej w perspektywie do 2030 r.

Na poziomie krajowym gmina Dąbrowa oraz gmina Jeziora Wielkie zostały zaklasyfikowane do gmin zagrożonych trwałą marginalizacją.

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ w obrębie powiatu mogileńskiego identyfikuje się obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Ponadto do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczono gminę Dąbrowa, z kolei do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju przedsiębiorczości zakwalifikowano gminę Strzelno. W obu gminach na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu.

Polityka terytorialna w województwie kujawsko-pomorskim prowadzona jest na czterech poziomach, tj. Stołecznym Obszarze Rozwojowym (poziom I), Miejskich Obszarach Funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia (poziom II), Miejskich Obszarach Funkcjonalnych Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia (poziom III), Obszarach Prowadzenia Polityki Terytorialnej (dalej: OPPT), związanych z miastami powiatowymi i obszarami powiązanymi z nimi funkcjonalnie (poziom IV). Wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu mogileńskiego stanowią Obszar Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH INTERWENCJI, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Skuteczność Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego mierzy się poprzez konkretne rezultaty zaplanowanych kierunków interwencji. Zidentyfikowane efekty odnoszą się zarówno do poprawy jakości życia mieszkańców, jak i do zwiększenia spójności terytorialnej, zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz rozwoju lokalnej gospodarki i usług publicznych.

Celem rzetelnej oceny postępów w realizacji Strategii określono zestaw wskaźników ilościowych, które umożliwiają monitorowanie skuteczności działań, identyfikację ewentualnych problemów oraz podejmowanie działań korygujących.

W kolejnych tabelach zaprezentowano oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia przyporządkowane do poszczególnych kierunków interwencji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Tabela Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej

Zwiększenie komfortu i warunków życia mieszkańców				
Cele szczegółowe	Kierunek interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego	Rozwój infrastruktury placówek oświatowych	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury placówek oświatowych	Liczba podjętych działań	10
	Doposażenie szkół ponadpodstawowych	Zwiększenie jakości i atrakcyjności kształcenia	Liczba doposażonych szkół ponadpodstawowych	6
	Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb uczniów i współczesnego rynku pracy	Podniesienie jakości i efektywności systemu	Liczba podjętych działań	5
	Podnoszenie kompetencji nauczycieli i uczniów	Wzrost kwalifikacji i umiejętności nauczycieli i uczniów	Liczba nauczycieli objętych projektami Liczba uczniów objętych projektami	Nauczycieli 150 Uczniów 650
Tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego	Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej	Wzrost aktywności fizycznej i poprawa zdrowia mieszkańców	Liczba podjętych działań	15
	Popularyzacja zdrowego stylu życia	Wzrost świadomości prozdrowotnej	Liczba podjętych działań	10
	Rozwój lokalnych organizacji jako naturalnych animatorów życia sportowego	Wzrost zaangażowania mieszkańców	Liczba działań prowadzonych we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze sportu	15
Zwiększenie dostępności i jakości usług	Rozwój usług społecznych	Wzrost dostępności i jakości świadczeń społecznych	Liczba podjętych działań	10
	Wspieranie aktywności społecznej i integracji	Wzrost integracji wśród mieszkańców	Liczba podjętych działań	10
	Partnerstwa z organizacjami działającymi na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami	Skuteczniejsza realizacja działań społecznych i lepsze wsparcie mieszkańców	Liczba działań prowadzonych we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze społecznej	10

Wspieranie systemu opieki zdrowotnej	Poprawa jakości świadczeń zdrowotnych	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Liczba podjętych działań	5
	Wdrażanie programów promocji i profilaktyki zdrowotnej	Poprawa zdrowia i jakości życia społeczności	Liczba wdrożonych programów	5
	Podniesienie standardów obsługi pacjenta	Zwiększenie satysfakcji i komfortu pacjentów	Liczba podjętych działań	10
	Zapewnienie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, w tym dzieciom i młodzieży	Lepsze wsparcie psychiczne i emocjonalne społeczności	Liczba osób objętych pomocą	1100
Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Inwestycje w zakresie cyberbezpieczeństwa	Wzrost cyberbezpieczeństwa	Liczba podjętych działań	10
	Edukacja społeczna w zakresie bezpieczeństwa, w tym cyberbezpieczeństwa	Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych	5
	Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz bezpieczeństwa	Wzrost zaangażowania społeczności i poprawa bezpieczeństwa lokalnego	Liczba podjętych działań	5
	Podejmowanie działań w zakresie obronności w tym obrony cywilnej i ochrony ludności	Poprawa gotowości i zdolności reagowania w sytuacjach zagrożenia	Liczba podjętych działań	8

Źródło: opracowanie własne

Tabela Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej

Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego				
Cele szczegółowe	Kierunek interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Wzmacnianie potencjału turystycznego	Rozwój infrastruktury rowerowej	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu	Długość infrastruktury rowerowej objętej działaniami	7
	Rozwój i promocja lokalnych walorów	Wzrost rozpoznawalności lokalnych walorów	Liczba podjętych działań	5

	turystycznych	turystycznych		
	Wzbogacenie oferty kulturalnej	Zwiększenie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej	Liczba podjętych działań	5
Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Wsparcie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy	Wzrost liczby miejsc pracy i możliwości zatrudnienia	Liczba podmiotów gospodarczych objętych działaniami	10
	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Rozwój przedsiębiorczości i nowych inicjatyw gospodarczych	Liczba nowopowstałych podmiotów w wyniku objęcia wsparciem	10
	Wsparcie osób bezrobotnych i biernych zawodowo w adaptacji do rynku pracy	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców i adaptacji do rynku pracy	Liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo objętych wsparciem	100
Zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Mogileńskiego	Promocja Powiatu Mogileńskiego	Wzrost rozpoznawalności Powiatu Mogileńskiego	Liczba działań promocyjnych	20
	Obecność w mediach i przestrzeni cyfrowej	Wzrost rozpoznawalności i popularności Powiatu w mediach i przestrzeni cyfrowe	Liczba podjętych działań	20
	Rozwijanie współpracy z innymi samorządami i organizacjami	Zwiększenie wpływu i widoczności Powiatu w regionie i poza nim	Liczba działań podjętych we współpracy z innymi samorządami/organizacjami	20
Wspieranie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich	Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi	Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych	Liczba podjętych działań	10
	Rozwój i promocja produktów lokalnych i ponadlokalnych	Wzmocnienie tożsamości lokalnej	Liczba podjętych działań	5

Źródło: opracowanie własne

Tabela Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej**Kształtowanie nowoczesnej i zrównoważonej przestrzeni**

Cele szczegółowe	Kierunek interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
------------------	----------------------	----------------------	-------------------	------------------

Zapewnienie spójnej sieci transportowej	Rozwój infrastruktury drogowej	Poprawa mobilności mieszkańców	Długość infrastruktury drogowej objętej działaniami	70
	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Zmniejszenie liczby wypadków drogowych	Liczba podjętych działań	20
	Zwiększenie dostępności i efektywności transportu zbiorowego	Wzrost wykorzystania alternatywnych środków transportu	Liczba podjętych działań	10
Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców	Zwiększenie dostępności w tym architektonicznej	Zwiększenie mobilności i samodzielności wszystkich mieszkańców	Liczba obiektów objętych działaniami	5
	Poprawa stanu funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej	Zwiększenie satysfakcji i zaangażowania mieszkańców w życie publiczne	Liczba obiektów użyteczności publicznej objętych działaniami	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno-środowiskowej**Wzmacnianie działań na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu**

Cele szczegółowe	Kierunek interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Poprawa efektywności energetycznej	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów	Obniżenie zużycia energii i kosztów eksploatacji	Liczba obiektów objętych działaniami	1
	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Obniżenie kosztów zużycia energii i redukcja emisji zanieczyszczeń	Liczba podjętych działań	5
Ochrona zasobów środowiska naturalnego	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	Poprawa jakości wód i bezpieczeństwa ekologicznego	Liczba podjętych działań	10
	Zwiększenie retencji wodnej i przeciwdziałanie niedoborom wód	Stabilizacja zasobów wodnych i zapewnienie dostępności wody dla mieszkańców i rolnictwa	Liczba podjętych działań	5
	Przeciwdziałanie skutkom	Zmniejszenie strat	Liczba podjętych działań	5

	suszy, podtopień i powodzi	materialnych i ochrona społeczności przed zagrożeniami hydrologicznymi		
	Gospodarka odpadami	Zapobieganie powstawaniu odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych	Liczba podjętych działań	50

Źródło: opracowanie własne

SYSTEMY REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu wymaga nie tylko wyraźnego określenia celów i kierunków działań, lecz także opracowania spójnego i skutecznego systemu wdrażania. Tego rodzaju system stanowi kluczowy element zarządzania rozwojem lokalnym, ponieważ pozwala przełożyć zapisy dokumentów strategicznych na konkretne przedsięwzięcia, projekty i inicjatywy. Dzięki niemu możliwa staje się efektywna współpraca samorządu, instytucji lokalnych oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju powiatu.

NARZĘDZIA REALIZACJI STRATEGII

Konieczne jest również zidentyfikowanie instrumentów realizacji, które zapewnią osiągnięcie założonych celów strategicznych. Instrumenty mogą mieć charakter przede wszystkim:

- wdrożeniowy, np. obowiązujące strategie, plany, programy,
- organizacyjno-zarządczy, np. regulaminy wydziałów i jednostek
- finansowy, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, wieloletnia prognoza finansowa, środki zewnętrzne,
- prawny, np. uchwały rady powiatu, decyzje administracyjne,
- społeczny, np. działania promocyjne, działania edukacyjne, konsultacje społeczne,
- kadrowy, np. wymiana doświadczeń, dobre praktyki.

Poszczególne instrumenty realizacji powinny być dobierane pod względem oceny efektywności, ich dotychczasowej skuteczności lub doświadczenia innych jednostek.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII

Za realizację zadań określonych w Strategii odpowiadać będzie przede wszystkim Starostwo Powiatowe oraz powiatowe jednostki organizacyjne, jak również społeczność lokalna i działające na terenie powiatu podmioty. Wdrożenie strategii zakłada zaangażowanie przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego – w tym m.in. przedsiębiorców, organizacji wspierających biznes oraz instytucji samorządowych.

Wyznaczone podmioty będą odpowiedzialne przede wszystkim za monitorowanie realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz opracowywanie raportów ewaluacyjnych na podstawie zebranych danych. Kluczowe znaczenie będzie miała tu systematyczna kontrola postępów we wdrażaniu Strategii.

MONITORING ORAZ EWALUACJA STRATEGII

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji na temat realizacji Strategii. Jego celem jest zapewnienie ciągłości, prawidłowości oraz skuteczności działań podejmowanych w ramach wdrażania dokumentu strategicznego. Monitoring umożliwia również wczesne wykrywanie potencjalnych zagrożeń oraz identyfikację potrzeby wprowadzenia ewentualnych korekt w planowanych działaniach.

Za prowadzenie monitoringu odpowiadać będą wyznaczeni pracownicy Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Mogileńskiego.

Wyniki monitoringu będą prezentowane w corocznym „Raporcie o stanie powiatu” – obowiązkowym dokumencie sporządzanym zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Raport ten zawiera podsumowanie działalności zarządu powiatu za poprzedni rok, w szczególności w zakresie realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał rady powiatu.

W procesie realizacji Strategii istotna jest również odpowiednio przeprowadzona ewaluacja, dzięki której możliwe będzie określenie jakości i efektów wdrażania dokumentu. Ewaluacja dokonywana jest przy uwzględnieniu następujących kryteriów:

- trafności, która pozwala na ocenę adekwatności planowanych działań do problemów i wyzwań oraz potrzeb w otoczeniu – powiecie,
- skuteczności, w ramach której oceniany jest stopień realizacji zakładanych celów, skuteczność przyjętych rozwiązań,

- efektywności, czyli relacji pomiędzy nakładami, kosztami, zasobami (zarówno finansowymi, jak i ludzkimi) a osiągniętymi efektami,

- użyteczności, według której oceniana jest adekwatność osiągniętych efektów do problemów i wyzwań w powiecie,

- trwałości, której ocena dotyczy ciągłości spodziewanych efektów po ustaniu interwencji w perspektywie średnio- i długookresowej.

Ze względu na moment prowadzenia, wyróżnić można cztery następujące rodzaje ewaluacji:

- ex-ante - podejmowana przed przyjęciem ostatecznej wersji strategii,

- mid-term realizowana mniej więcej w połowie realizacji strategii, czyli zaleca się przeprowadzenie ewaluacji w 2030 r.,

- on-going - przeprowadzana w trakcie wdrażania strategii, w razie potrzeby,

- ex-post - prowadzona po zakończeniu realizacji strategii i pełni funkcję podsumowującą cały proces.

.

ZAŁOŻENIA RAM FINANSOWYCH I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja założonych celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków interwencji wymaga podjęcia zarówno działań inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych, których wdrożenie uzależnione jest od dostępności odpowiednich środków finansowych. Przy określaniu działań strategicznych uwzględniono możliwości finansowe Powiatu Mogileńskiego, a także aktualne i planowane możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii mają w szczególności:

- środki własne powiatu mogileńskiego,
- środki własne jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu,
- środki z budżetu województwa,
- środki z budżetu państwa,
- środki unijne w tym m.in.: Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy,
- rządowe programy, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- inne dostępne środki zewnętrzne.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego wymaga przybliżonego określenia kwestii finansowych związanych z realizacją zaplanowanych kierunków działań. Coroczny budżet Powiatu stanowi jeden z podstawowych instrumentów wdrożeniowych Strategii. W związku z powyższym, planując budżet powiatu mogileńskiego na kolejny rok, należy uwzględnić zadania określone w niniejszym dokumencie. Pozwoli to na odpowiednie zaplanowanie wysokości środków finansowych niezbędnych do realizacji wyznaczonych przedsięwzięć, dostosowanych do aktualnych możliwości budżetowych samorządu.

Ze względu m.in. na niestabilną sytuację ekonomiczną i gospodarczą w kraju, precyzyjne określenie kwot przeznaczonych na realizację poszczególnych przedsięwzięć nie jest możliwe na moment sporządzania niniejszego dokumentu. Wobec powyższego, nie ma również możliwości ustalenia dokładnych ram finansowych wdrażania Strategii.

EWALUACJA EX-ANTE

WPROWADZENIE

Opracowanie Strategii poprzedziła szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej powiatu mogileńskiego. Jej celem było ustalenie obszarów problemowych, a także mocnych i słabych stron powiatu oraz szans i zagrożeń w jej otoczeniu. Podsumowaniem diagnozy jest analiza SWOT. Dzięki diagnozie zawarte w Strategii kierunki interwencji nie tylko odpowiadają na potrzeby interesariuszy powiatu, ale i uwzględniają warunki, w których on funkcjonuje.

Jednym z etapów opracowania Strategii jest poddanie jej tzw. ewaluacji ex-ante (na wejściu) oraz sporządzenie raportu z ewaluacji. Celem ewaluacji była wstępna ocena (przed realizacją) projektu dokumentu Strategii oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji, które przyczynią się do poprawy jakości tego dokumentu, a tym samym zaplanowanych w nim działań.

Projekt Strategii poddano ewaluacji ex ante pod kątem trafności, przewidywanej skuteczności, efektywności realizacji jej zapisów oraz spójności.

Raport z ewaluacji ex ante obejmie cztery podstawowe kryteria/obszary badawcze:

1. Trafność, czyli kompletność, poprawność, adekwatność i aktualność wniosków z diagnozy,
2. Skuteczność – prawidłowość celów i działań,
3. Efektywność – możliwość realizacji zadań przy dostępnych zasobach,
4. Spójność, w tym zewnętrzna (zgodność Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) oraz wewnętrzna (logiczny związek pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

W ramach ww. kryteriów sformułowano pytania badawcze, a następnie konkluzje odnoszące się do postawionych pytań.

Ewaluacja ex ante Strategii ma charakter partycypacyjny, tzn. zespół ewaluatorów uczestniczył wcześniej w pracach zespołu do opracowania diagnozy i samej Strategii. Dzięki temu możliwe było bardziej holistyczne spojrzenie, a także większa trafność sformułowanych wniosków i zaleceń.

W ramach ewaluacji ex ante zastosowano kilka metod badawczych:

1. W odniesieniu do diagnozy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej:
 - a. metoda desk research obejmująca raport o stanie powiatu za lata 2019-2023, dostępne zbiory danych statystycznych (w tym dane GUS i Banku Danych Lokalnych), analizy, ekspertyzy, akty prawne itp.,
 - b. analiza statystyczna zastanych danych udostępnionych z powiatu i jej jednostek oraz danych ze statystyki publicznej;
2. W odniesieniu do Strategii (w tym: analiza SWOT, założenia, cele, kierunki interwencji, wskaźniki, system realizacji, monitorowania i aktualizacji dokumentu):
 - a. metoda delficka (badanie jakościowe, pomiar sondażowy bezpośredni) – panel z udziałem 3 ekspertów (w tym pracowników naukowych i praktyków) specjalizujących się w opracowywaniu diagnoz i strategii rozwoju JST;
3. . W odniesieniu do diagnozy oraz Strategii:
 - a. benchmarking – objął 2 inne diagnozy i Strategie dla jednostek samorządu terytorialnego opracowane zgodnie ze znowelizowanymi przepisami; celem było przedstawienie dobrych praktyk,
 - b. analiza przystępności tekstu – z wykorzystaniem narzędzia „jasnopis”.

RAPORT Z EWALUACJI EX-ANTE

OBSZAR BADAWCZY I. TRAFNOŚĆ STRATEGII

AKTUALNOŚĆ DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ

Pytania badawcze: Czy w diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej prawidłowo zidentyfikowano wyzwania, potrzeby i problemy oraz potencjały powiatu? Czy opracowano analizę SWOT i czy jest ona prawidłowa? Jeśli nie, to w jakich obszarach diagnoza i model SWOT nie zostały trafnie skonstruowane i co należy zmienić?

Kryterium to miało na celu ocenę aktualności przeprowadzonej diagnozy dla powiatu w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, tj. prawidłowości zdiagnozowanych silnych i słabych stron tego obszaru, a także szans i zagrożeń w otoczeniu powiatu. Oceniano również prawidłowość zidentyfikowanych problemów, potrzeb i wyzwań.

Dzięki metodzie desk research (pomiar źródeł wtórnych), a także statystycznej analizie danych zastanych i benchmarkingowi można wnioskować, że diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej trafnie odzwierciedla wyzwania, potrzeby i problemy oraz potencjał tego obszaru.

Diagnozę przeprowadzono w 4 kluczowych sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz klimatyczno-środowiskowej.

Syntezą diagnozy jest zawarta w opracowaniu analiza SWOT, oparta o wiedzę specjalistyczną i obejmująca czynniki, które w największym stopniu oddziałują na stan powiatu.

Pozytywna ocena kryterium aktualności diagnozy wynika z:

- bazowania na różnorodnych źródłach aktualnych (na moment opracowania diagnozy) danych,
- prezentowania zmian w czasie,
- prezentowania danych względnych (np. odsetek),
- prezentowania danych zbiorczych oraz w przystępnej graficznie formie (np. tabele, wykresy),
- prezentowania danych w odniesieniu do innych gmin wchodzących w skład powiatu, województwa i Polski,
- wyczerpującego ujęcia w diagnozie i modelu SWOT wielu, zróżnicowanych elementów,
- sporządzenie modelu SWOT dla poszczególnych sfer, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

TRAFNOŚĆ PRZYJĘTEGO HORYZONTU CZASOWEGO

Pytania badawcze: Czy przyjęty w projekcie Strategii horyzont czasowy został trafnie określony? Jeśli nie, to w jakim obszarze nie zostało to trafnie zidentyfikowane i co należy zmienić?

Przyjęty w Strategii horyzont czasowy obejmuje okres do 2035 r. Według opinii ekspertów z panelu delfickiego, horyzont ten należy uznać za trafny. W przypadku dokumentów strategicznych przyjmuje się zwyczajowo horyzont czasowy od 5 do 10 lat. Ekspersi zauważyli też, że możliwości działań w przyjętym horyzoncie czasowym zależą w dużej mierze od rozwoju bieżących problemów, jak wojna w Ukrainie, rewolucja w energetyce (odejście od paliw kopalnych), sztuczna inteligencja i od dostępności środków w obecnej oraz kolejnej perspektywie budżetowej UE. Czynniki pandemii i zmian klimatycznych zostały uwzględnione w diagnozie, co wskazuje na świadomość autorów co do możliwości wystąpienia tego typu trudności.

Osiągnięcie celów w dłuższej perspektywie czasu i tak wymagałoby podzielenia tego okresu na krótsze odcinki, w ramach których dokonywano by pomiaru rezultatów (tzw. kamienie milowe). Co ważne, horyzont czasowy przyjęty w Strategii pokrywa się z zasadą n+3 w aktualnym okresie finansowania UE 2021-2027, co pozwoli uwzględnić możliwość realizacji działań z tych środków po zakończeniu nowej perspektywy finansowej. Uwzględniając fakt, iż zaplanowane w Strategii przedsięwzięcia zależą od budżetu UE w ww. perspektywie czasowej, okres przyjęty w przedmiotowym dokumencie jest merytorycznie uzasadniony.

10-letni okres jest w większości zbieżny z horyzontem czasowym w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Oceniając założony w Strategii horyzont czasowy jako trafny, należy wskazać, że:

- wynika on z okresów programowania polityki UE,

- daje możliwość zastosowania zasady „n+3”,
- jest w dużej mierze tożsamy z okresem założonym w innych dokumentach strategicznych,
- jest on zasadny w przypadku celów średniookresowych.

TRAFNOŚĆ CELÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI

Pytania badawcze: Czy trafnie sformułowano cele strategiczne, cele szczegółowe i kierunki interwencji zaplanowane w Strategii? Jeśli nie, to w jakim obszarze nie zostało to trafnie określone i co należy zmienić?

W Strategii wyznaczono cztery cele strategiczne dla każdej sfery:

- społeczna – Zwiększenie komfortu i warunków życia mieszkańców,
- gospodarcza – Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego,
- przestrzenna – Kształtowanie nowoczesnej i zrównoważonej przestrzeni,
- klimatyczno-środowiskowe – Wzmacnianie działań na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu.

Dla każdego z ww. celów strategicznych sformułowano cele szczegółowe oraz kierunki interwencji, a także rezultaty podjętych działań z podaniem ich mierników (wskaźników). Zdaniem ekspertów w panelu delfickim, cele strategiczne i szczegółowe sformułowano w Strategii, a także przyjęte w niej kierunki interwencji, trafnie odzwierciedlają sytuację społeczną, gospodarczą, przestrzenną i klimatyczno-środowiskową powiatu mogileńskiego.

Na uznanie zasługuje opracowanie dla każdego z celów wskaźników ich pomiaru. Pozwala to na pomiar nie tylko skuteczności, ale i efektywności podjętych działań przy okazji przyszłych ewaluacji strategii na etapie jej realizacji.

OBSZAR BADAWCZY II. SPÓJNOŚĆ STRATEGII

LOGIKA POWIĄZAŃ POMIĘDZY CELAMI STRATEGICZNYMI, CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI I KIERUNKAMI INTERWENCJI

Pytania badawcze: Czy w Strategii spójnie i logicznie zostały ze sobą powiązane: cel strategiczny - cele szczegółowe – kierunki interwencji? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić?

Powiązania pomiędzy celami strategicznymi, celami szczegółowymi i kierunkami interwencji są logiczne i zrozumiałe, co opisano wyżej. W przekonaniu ekspertów w panelu delfickim, logika modelu działań zaplanowanych w Strategii jest spójna i przejrzysta.

OCENA STRUKTURY TREŚCI STRATEGII

Pytania badawcze: Czy struktura treści Strategii jest czytelna, logiczna, spójna oraz czy zastosowany język jest poprawny, jednoznaczny i zrozumiały? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić?

W celu oceny struktury treści dokumentu zastosowano narzędzie „jasnopis”, przeprowadzając analizę mglistości (czytelności) tekstu; Analiza czytelności tekstu prowadzona jest z wykorzystaniem indeksu FOG i obrazuje stopień skomplikowania treści.

W kolejnej tabeli przedstawiono kategorie czytelności tekstu wg narzędzia „jasnopis”.

Tabela Kategorie czytelności tekstu wg narzędzia „jasnopis”

Klasa trudności	Etykieta opisowa	Orientacyjnie wymagane wykształcenie odbiorcy
1	Tekst dziecinnie łatwy	Klasy 1-3 szkoły podstawowej
2	Tekst bardzo łatwy	Klasy 3-6 szkoły podstawowej

3	Tekst łatwy, zrozumiały dla przeciętnego Polaka	Gimnazjum
4	Tekst nieco trudniejszy, zrozumiały dla osób z wykształceniem średnim lub mających duże doświadczenie życiowe	Liceum/Technikum
5	Tekst trudniejszy, zrozumiały dla ludzi wykształconych	Studia licencjackie/inżynierskie
6	Tekst trudny w odbiorze dla przeciętnego Polaka	Studia magisterskie
7	Tekst bardzo skomplikowany, fachowy, którego zrozumienie może wymagać wiedzy specjalistycznej	Doktorat lub specjalizacja w dziedzinie, której dotyczy tekst

Źródło: M. Czerepowicka, Możliwości zastosowania narzędzia do pomiaru zrozumiałości tekstu Jasnopis w praktyce szkolnej, „Prace Językoznawcze” 2016, nr XVIII/4, s. 7.

Przeprowadzono modelowanie, uzyskując indeks FOG dla całości dokumentu na poziomie 5,95 w skali 1-7 (zob. tabela powyżej). Tekst jest skomplikowany i trudny w odbiorze dla osób z niższym wykształceniem. Jest on bardziej przystępny dla osób wykształconych, a w szczególności dla zaznajomionych z nomenklaturą pojęciową dotyczącą tego typu dokumentów. Trudno jest wyeliminować ten problem, Strategia jest pisana fachowym językiem, co jest niezbędne do zaprezentowania jej skomplikowanej materii. Ze względu na specyfikę dokumentu konieczne jest operowanie specjalistyczną nomenklaturą pojęciową, która może być mniej zrozumiała.

ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Pytania badawcze: Czy założenia i cele Strategii są spójne z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym?

Cele oraz planowane działania muszą wpisywać się w cele i działania innych dokumentów strategicznych, w szczególności na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Taka kompatybilność pozwoli na osiągnięcie efektu synergii środków wydatkowanych na inwestycje lokalnie, regionalnie oraz w skali kraju i Europy. Spójność taka zwiększa zatem oddziaływanie Strategii. Aspekt ten jest na tyle istotny, że był wielokrotnie podkreślany przez uczestników panelu delfickiego.

Ewaluowany dokument jest zewnętrznie spójny, co potwierdzili ww. eksperci w wywiadach i badaniu panelowym.

Spójność zachodzi na poziomie dokumentów europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych.

OBSZAR BADAWCZY III. SKUTECZNOŚĆ STRATEGII

OCENA PROCESU WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII

Pytania badawcze: Czy procesy monitorowania realizacji i aktualizacji Strategii są prawidłowe? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić?

Celem ewaluacji była ocena skuteczności Strategii pod kątem prawidłowości wdrażania, monitoringu i aktualizacji dokumentu. Na podstawie badań z ekspertami (panelu delfickiego) oraz benchmarkingu należy stwierdzić, że w Strategii opisano wszystkie zagadnienia w sposób wystarczający.

Dokument strategiczny powinien podlegać ewaluacji on-going (monitoring na bieżąco), czego skutkiem może być konieczność jego zaktualizowania. Tym bardziej, że w momencie opracowywania Strategii nie były znane wszystkie szczegóły odnośnie kolejnej perspektywy finansowania UE.

Monitoringowi i ewaluacji powinny podlegać przede wszystkim rezultaty (wskaźniki) zamieszczone w Strategii, a przez nie – cele strategiczne i szczegółowe. Dane, w oparciu o które będą monitorowane wskaźniki, powinny być dostępne z poziomu ogólnodostępnych zbiorów danych. Jednocześnie powinna być możliwość doprecyzowania danych, które będą służyły monitoringowi na poziomie działań.

W proces aktualizowania Strategii powinny być zaangażowane różne grupy interesariuszy, jak mieszkańcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele NGO, etc. Można w tym celu wykorzystać metodę warsztatów strategicznych czy inne jakościowe (pogłębione) i reaktywne metody pomiaru. Dopiero taka forma procesu aktualizowania Strategii zapewnia, że dokument będzie zgodny z aktualnymi potrzebami interesariuszy.

OCENA PROCESU KONSULTACJI NA POTRZEBY OPRACOWANIA STRATEGII

Pytania badawcze: Czy w procesie opracowania Strategii właściwie zaplanowano i zaadresowano proces konsultacji? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić?

Konsultacje Strategii zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami w powiecie mogileńskim. W procesie konsultacji bazowano na metodach pośrednich z powodu chęci zapewnienia poczucia anonimowości respondentom.

Przeprowadzony benchmarking wykazał, że podobne rozwiązania stosują inne jednostki samorządu terytorialnego. Co więcej, taka forma konsultacji wpisuje się w opinie ekspertów wyrażone w panelu delfickim. Uczestnicy tych badań stwierdzili, że konsultacje muszą umożliwiać udział jak najszerszego grona osób (stąd np. forma on-line). Ze względu na inne obowiązki osobiste i zawodowe, ewentualne spotkania czy warsztaty powinny się odbywać popołudniami, wieczorami lub w weekendy.

Należy stwierdzić, że proces konsultacji Strategii przeprowadzony został prawidłowo. Warto zauważyć, że pomimo szerokiego informowania społeczności o prowadzonych konsultacjach oraz zastosowania różnych form konsultacji, udział mieszkańców powiatu w procesie konsultacyjnym był znikomy.

OBSZAR BADAWCZY IV. EFEKTYWNOŚĆ STRATEGII

OCENA MOŻLIWOŚCI FINANSOWYCH I ORGANIZACYJNYCH REALIZACJI ZAŁOŻONYCH CELÓW

Pytania badawcze: Czy osiągnięcie zakładanych w Strategii celów jest realne przy oszacowanych ramach finansowych? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić?

Działania zaplanowane w Strategii będą finansowane z dwóch głównych źródeł:

- środki własne,
- środki pozabudżetowe (w tym głównie środki z UE w perspektywie 2021-2027, a także środki z programów rządowych, etc.).

Prawidłowo opisano potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć pod kątem środków zewnętrznych. Wskazano również szacunkowe ramy finansowe realizacji Strategii.

PODSUMOWANIE – WNIOSKI I REKOMENDACJE

Reasumując, ewaluowany dokument strategiczny należy ocenić wysoko, jako poprawny w sferze merytorycznej oraz formalnej. Jest on przygotowany rzetelnie, poparty pogłębioną diagnozą obiektywnych i aktualnych danych. Wskazuje to na wysoki poziom merytoryczny opracowania. Dokument przygotowano we współpracy ze Starostwem Powiatowym, a także na podstawie konsultacji, zarówno na potrzeby diagnozy, jak i samej Strategii.

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035 wynikało z przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. u. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).

Właściwymi organami w sprawach opiniowania i uzgadniania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 57 i art. 58 dla przedmiotowej Strategii były:

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem znak: WOOŚ.410.320.2025.MD1 z dnia 12 grudnia 2025 r. po przeprowadzeniu analizy dokumentów do projektu „Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2025-2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zaopiniował pozytywnie projekt,

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pismem znak: NNZ.9022.4.117.2025 z dnia 9 grudnia 2025 r. po zapoznaniu się z dokumentami zaopiniował projekt pozytywnie, nie zgłaszając dodatkowych warunków.

Konsultacje społeczne

W związku z opracowywaniem projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, wymagającego udziału społeczeństwa zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. u. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, 1535) podano do publicznej wiadomości informację (poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Powiatu oraz w siedzibie Starostwa Powiatowego w Mogilnie, w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń) o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko, możliwość zapoznania się z dokumentacją, a także możliwość składania uwag i wniosków w formie pisemnej w ustawowym terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznego przedmiotowych dokumentów, tj. w dniach od 17.11.2025 r. do dnia 8.12.2025 r.

W wyznaczonym terminie nie zostały zgłoszone żadne uwagi i wnioski.

SPIS TABEL

Tabela 1 Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze społecznej.....	23
Tabela 2 Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze gospodarczej.....	24
Tabela 3 Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze przestrzennej.....	25
Tabela 4 Analiza SWOT powiatu mogileńskiego w sferze klimatyczno - środowiskowej.....	26
Tabela 5 Zidentyfikowane potencjały powiatu mogileńskiego	27
Tabela 6 Zidentyfikowane problemy powiatu mogileńskiego.....	28
Tabela 7 Wyzwania rozwojowe powiatu mogileńskiego.....	33
Tabela 8 Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze społecznej.....	35
Tabela 9 Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze gospodarczej.....	35
Tabela 10 Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze przestrzennej.....	35
Tabela 11 Cel strategiczny i cele szczegółowe w sferze klimatyczno – środowiskowej	35
Tabela 12 Kierunki inwestycji w sferze społecznej.....	36
Tabela 13 Kierunki inwestycji w sferze gospodarczej.....	39
Tabela 14 Kierunki inwestycji w sferze przestrzennej.....	42
Tabela 15 Kierunki inwestycji w sferze klimatyczno – środowiskowej.....	43
Tabela 16 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej.....	49
Tabela 17 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej.....	51
Tabela 18 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej.....	53
Tabela 19 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikiem ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno - środowiskowej.....	54
Tabela 20 kategorie czytelności tekstu wg narzędzia „jasnopis”.....	64